

A BIZOTTSÁG (EU) 2015/801 HATÁROZATA**(2015. május 20.)**

a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében a kiskereskedelemben alkalmazandó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot, ágazati környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket megállapító referenciadokumentumról

(az értesítés a C(2015) 3234. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről és a 761/2001/EK rendelet, a 2001/681/EK és a 2006/193/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 46. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1221/2009/EK rendelet arra kötelezi a Bizottságot, hogy a tagállamokkal és más érdekelttel konzultálva ágazati referenciadokumentumokat dolgozzon ki. Ezekben az ágazati referenciadokumentumokban meghatározott ágazatok legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatát, környezeti teljesítménymutatóit, valamint – szükség szerint – a különböző környezeti teljesítményszintek azonosítására szolgáló kiválósági referenciavértékeket (referenciakövetelményeket) és értékelési rendszereket kell megállapítani.
- (2) A szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK rendelet szerint ágazati és ágazatközi referenciadokumentumok elfogadása céljából az ágazatok tájékoztató jellegű jegyzékét meghatározó munkaterv elkészítése tárgyában a Bizottság által közreadott közlemény ⁽²⁾ meghatározza az ágazati és az ágazatközi referenciadokumentumok kidolgozásának munkatervét és a munkafolyamat során kiemelten kezelendő ágazatok indikatív jegyzékét, amely a nagy- és a kiskereskedelmet is tartalmazza.
- (3) A meghatározott ágazatok legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatát és környezeti teljesítménymutatóit, valamint – szükség szerint – a különböző környezeti teljesítményszintek azonosítására szolgáló kiválósági referenciavértékeket (referenciakövetelményeket) és értékelési rendszereket megállapító ágazati referenciadokumentumok azért szükségesek, hogy a szervezetek jobban összpontosíthassanak az adott ágazat legfontosabb környezeti tényezőire.
- (4) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az 1221/2009/EK rendelet 49. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A kiskereskedelemben alkalmazandó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot, ágazati környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket megállapító referenciadokumentumot a melléklet tartalmazza.

2. cikk

Az EMAS keretében nyilvántartásba vett, a kiskereskedelemben működő szervezetek a környezetvédelmi nyilatkozatban kötelesek bemutatni, hogy a környezeti teljesítményük javítása érdekében megtenni tervezett intézkedések és lépések meghatározásában és az esetleges kiemelt területek kijelölésében hogyan használták fel az ágazati referenciadokumentumban megállapított legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot és kiválósági referenciakövetelményeket.

⁽¹⁾ HL L 342., 2009.12.22., 1. o.

⁽²⁾ HL C 358., 2011.12.8., 2. o.

3. cikk

Az EMAS keretében nyilvántartásba vett szervezetek számára az ágazati referenciadokumentumban megállapított referenciakövetelmények teljesítése nem kötelező, az EMAS önkéntes jellegéből fakadóan maguk az érintett szervezetek dönthetik el a költségek és a hasznok elemzése alapján, hogy számukra reális-e megfelelni ezeknek a követelményeknek.

4. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2015. május 20-án.

a Bizottság részéről

Karmenu VELLA

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

1. BEVEZETÉS

Ez a dokumentum az első a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK rendelet 46. cikke értelmében kidolgozott ágazati referenciadokumentumok (ÁRD) között. A dokumentum tartalmának jobb megértése érdekében ez a bevezetés vázlatosan ismerteti ezen ÁRD jogi háttérét és használatának módját.

Az ÁRD egy részletes tudományos és szakpolitikai jelentésen ⁽¹⁾ alapszik, amelyet az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjának (JRC) hét intézete közül az egyik, a Technológiai Jövő kutatási Intézet (IPTS) állított össze.

Jogi háttér

A közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszert (EMAS) eredetileg az 1836/93/EGK tanácsi rendelet ⁽²⁾ hozta létre és nyitotta meg a szervezetek önkéntes részvétele előtt. Az azóta eltelt időszakban a szabályozás két felülvizsgálaton ment át:

- a 761/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾,
- az 1221/2009/EK rendelet.

A 2010. január 11-én hatályba lépett legutóbbi felülvizsgálat egyik fontos új eleme az egyes ágazatok legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatát tükröző ágazati referenciadokumentumok (ÁRD) kidolgozására vonatkozó rendelkezés, amely az 1221/2009/EK rendelet 46. cikkében található. Ezek a dokumentumok az adott ágazat legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatát, környezeti teljesítménymutatóit, valamint – szükség szerint – a különböző teljesítményszintek azonosítására szolgáló kiválósági referenciakövetelményeket és értékelési rendszereket írják le.

A dokumentum értelmezése és használata

A környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS) önkéntes részvételen alapuló rendszer azon szervezetek számára, amelyek folyamatosan mérsékelni kívánják tevékenységük környezetre gyakorolt káros hatásait. Ezen a kereten belül a jelen ágazati referenciadokumentum (ÁRD) ágazatspecifikus iránymutatást tartalmaz a kiskereskedelem számára, több javítási lehetőségre rámutat, és ismerteti a legjobb gyakorlatnak számító különböző eljárásokat. Az ÁRD-ből segítséghez és támogatáshoz juthatnak, ötleteket és ihletet meríthetnek, gyakorlati és műszaki útmutatást kaphatnak mindazok a szervezetek, amelyek javítani kívánják környezeti teljesítményüket.

Az ÁRD elsősorban azoknak a szervezeteknek szól, amelyek már nyilvántartásba vannak véve az EMAS keretében, másodsorban azoknak, amelyek a jövőben kívánják magukat nyilvántartásba vettetni, harmadsorban pedig azoknak, amelyek vagy másféle környezetvédelmi vezetési rendszert vezettek be, vagy nem rendelkeznek formális környezetvédelmi vezetési rendszerrel, de környezeti teljesítményük javítása érdekében szeretnének többet megtudni a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatról. Ebből fakadóan e dokumentum célja a kiskereskedelemben működő összes szervezet és szereplő támogatása abban, hogy a számára – akár közvetlenül, akár közvetett módon – releváns környezetvédelmi tényezőkre összpontosíthasson, illetve abban, hogy megismerhesse a legjobbnak tartott gyakorlatot, a környezeti teljesítményének mérésére alkalmas, az adott ágazat szempontjából releváns környezeti teljesítménymutatókat, valamint a kiválósági referenciakövetelményeket.

Az 1221/2009/EK rendelet szerint az EMAS keretében nyilvántartásba vett szervezeteknek környezetvédelmi nyilatkozatot kell készíteniük (4. cikk (1) bekezdés d) pont). A környezeti teljesítmény értékelése során figyelembe kell venni a vonatkozó ÁRD-t. Az EMAS rendszerben való részvételhez szükséges lépéseket meghatározó felhasználói útmutatót létrehozó 2013/131/EU bizottsági határozat ⁽⁴⁾ (az „EMAS felhasználói

⁽¹⁾ A tudományos és szakpolitikai jelentés nyilvánosan hozzáférhető a JRC IPTS internetes oldalain, a következő címen: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/RetailTradeSector.pdf> Az ezen ágazati referenciadokumentumban rögzített, a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatra és annak alkalmazhatóságára vonatkozó megállapítások, illetőleg a konkrét környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények a tudományos és szakpolitikai jelentésben dokumentált megállapításokon alapulnak. A jelentés minden háttér-információt és műszaki részletet tartalmaz.

⁽²⁾ A Tanács 1993. június 29-i 1836/93/EGK tanácsi rendelete az ipari vállalkozásoknak a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben való önkéntes részvételének lehetővé tételéről (HL L 168., 1993.7.10., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001. március 19-i 761/2001/EK rendelete a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételének lehetővé tételéről (HL L 114., 2001.4.24., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság 2013. március 4-i 2013/131/EU határozata az EMAS rendszerben való részvételhez szükséges lépéseket meghatározó felhasználói útmutatónak a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő létrehozásáról (HL L 76., 2013.3.19., 1. o.).

útmutató”) szintén utal az EMAS ágazati referenciadokumentumainak jogi jellegére. Mind az EMAS felhasználói útmutató, mind e határozat kimondja, hogy az EMAS keretében nyilvántartásba vett szervezetek kötelesek egyértelműen ismertetni környezetvédelmi nyilatkozatukban, hogy hogyan vették figyelembe az ÁRD-t (ha már létezik), azaz hogyan használták fel az ÁRD-t a környezeti teljesítményük (további) javítása érdekében megtenni tervezett intézkedések és lépések meghatározásában, illetőleg esetleges ilyen irányú prioritásaik megállapításában. E határozat emellett azt is kimondja, hogy a meghatározott kiválósági referenciakövetelményeket nem kötelező teljesíteni, az EMAS önkéntes jellegéből fakadóan maguk az érintett szervezetek dönthetik el a költségek és a hasznok elemzése alapján, hogy számukra reális-e megfelelni ezeknek a követelményeknek.

Az e dokumentumban található információk alapját azok az adatok képezik, amelyeket maguk az érdekeltek bocsátottak közvetlenül rendelkezésre, majd pedig az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja elemzésnek vetett alá. Egy szakértőkből és ágazati érdekeltekből álló műszaki munkacsoport az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjával együttműködésben véleményezte a dokumentumban szereplő referenciakövetelményeket, majd végül megállapodásra jutott róluk és elfogadta őket. Ennek alapján kijelenthető, hogy az alkalmazandó ágazatspecifikus környezeti teljesítménymutatókra és a kiválósági referenciakövetelményekre vonatkozóan e dokumentumban található információk olyan környezeti teljesítményszinteket képviselnek, amelyeket az ágazat legjobban teljesítő szervezetei képesek elérni. A környezetvédelmi nyilatkozattal kapcsolatban az 1221/2009/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontja a rendelet IV. mellékletére utal, amely kimondja, hogy a környezetvédelmi nyilatkozatnak tartalmaznia kell egy jelentést az alpmutatókról, illetőleg az egyéb létező releváns környezeti teljesítménymutatókról. Ezek az „egyéb létező releváns környezeti teljesítménymutatók” (IV. melléklet C.3. pont) a környezetvédelmi nyilatkozatban megjelölt specifikusabb környezeti tényezőkhöz kapcsolódnak, és a jelentésben az alpmutatók mellett ezekről is be kell számolni. Ennek során figyelembe kell venni az ÁRD-ben foglaltakat is (IV. melléklet C.3. pont). Műszakilag indokolható esetben a szervezet megállapíthatja, hogy az EMAS-alpmutatók vagy az ÁRD-ben bemutatott ágazatspecifikus mutatók közül egy vagy több nem releváns az ő szempontjából; ilyenkor erről vagy ezekről a mutatókról nem kell beszámolnia a jelentésben. Ha például egy kiskereskedő nem kereskedik élelmiszerekkel, akkor nem kell beszámolnia az élelmiszerek hűtésére szolgáló kereskedelmi hűtőbútorok energiahatékonyságát leíró mutatókról, hiszen ezek az ő szempontjából nem relevánsak. A releváns mutatók megválasztásakor figyelembe kell venni, hogy egyes mutatók szorosan kapcsolódnak a legjobb gyakorlat egyes elemeinek alkalmazásához. Ezek a mutatók tehát csak olyan szervezetek esetében alkalmazhatók, amelyek a legjobb környezetvédelmi gyakorlat ezen elemeit alkalmazzák. Ugyanakkor ha egy szervezet szempontjából a legjobb környezetvédelmi gyakorlat egy adott eleme megfelelő, akkor abban az esetben is ajánlatos beszámolnia jelentésében a kapcsolódó mutatóról, ha az adott elemet nem alkalmazza, legalább azért, hogy létrehozzon egyfajta viszonyítási alapot.

Azokat a mutatókat választottuk ki bemutatásra, amelyeket az ágazat példaértékű szervezetei a leggyakrabban alkalmaznak. A szervezetek ellenőrizhetik, hogy a kiválasztott környezeti teljesítménymutatók (vagy azok esetleges alternatívái) közül melyek a legmegfelelőbbek egy-egy esetben.

Az EMAS környezetvédelmi hitelesítő ellenőrizni fogja, hogy a szervezet a környezetvédelmi nyilatkozatának elkészítésekor figyelembe vette-e, illetőleg hogyan vette figyelembe az ÁRD-t (1221/2009/EK rendelet 18. cikk (5) bekezdés d) pont). Ez azt jelenti, hogy tevékenységük megkezdésekor az akkreditált környezetvédelmi hitelesítőknél bizonyítékokat kell beszerezniük a szervezettől arra vonatkozóan, hogy az hogyan vette figyelembe az ÁRD-t. Az ÁRD-ben bemutatott kiválósági referenciakövetelmények teljesülését nem fogják ellenőrizni, azt viszont igen, hogy a szervezet hogyan használta fel az ÁRD-t mintegy iránytűként azoknak a megfelelő önkéntes intézkedéseknek a meghatározásában, amelyeket végrehajtva javíthatja környezeti teljesítményét.

Az EMAS keretében a nyilvántartásba vétel folyamatosan zajlik. Ez azt jelenti, hogy minden olyan alkalommal, amikor egy szervezet elhatározza környezeti teljesítményének javítását (és értékeli addigi teljesítményét), célszerű elolvasnia az ÁRD-t egy-egy témában, és ötletet merítenie az ott leírtakból a tekintetben, hogy következő lépésként mely kérdésekkel foglalkozzon.

Az ágazati referenciadokumentum felépítése

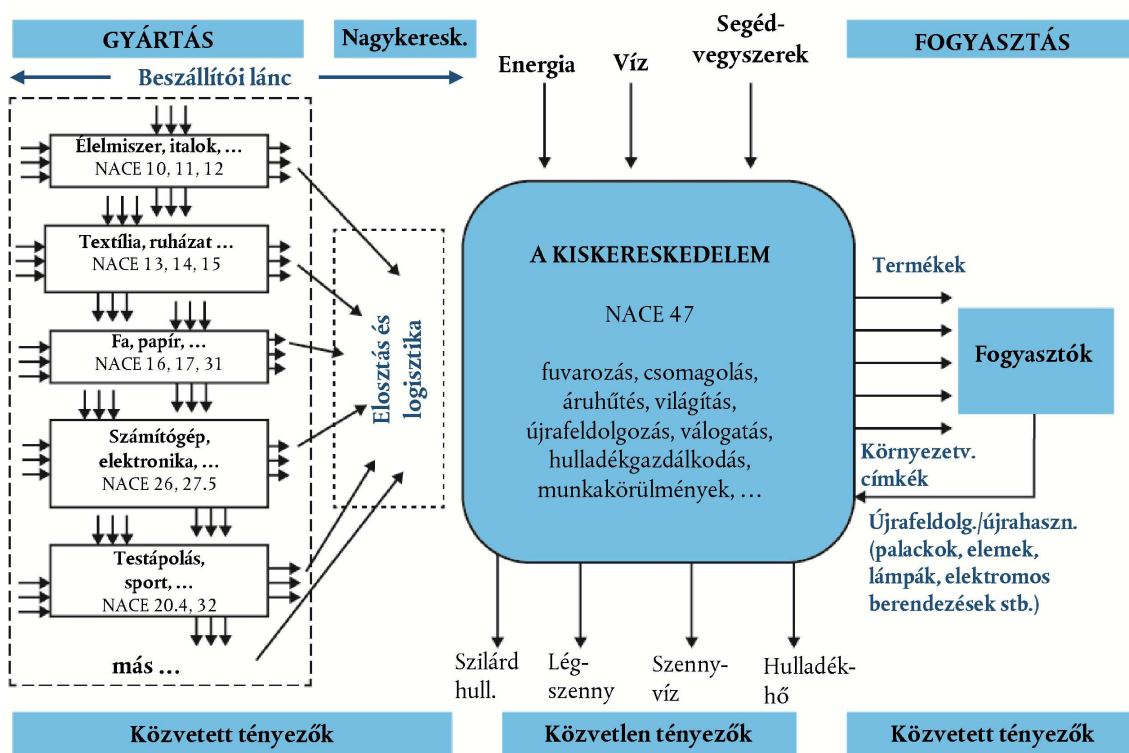
A dokumentum négy fejezetből áll. Az 1. fejezet bemutatja az EMAS jogi hátterét és a dokumentum használatának módját, míg a 2. fejezet ezen ÁRD alkalmazási területét határozza meg. A 3. fejezet röviden ismerteti a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat egyes elemeit, és tájékoztatást ad alkalmazhatóságukról, ezen belül főként arról, hogy alkalmazhatók-e új és meglévő létesítmények és/vagy új és meglévő üzletek, illetőleg a kis- és középvállalkozások esetében. A fejezet a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden egyes eleme esetében megadja a kapcsolódó környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket. Minden egyes felvázolt intézkedéshez és technikához több környezeti teljesítménymutató tartozik, tekintettel arra, hogy a gyakorlatban is többféle különböző mutatót használnak.

Végül a 4. fejezet egy átfogó táblázatban veszi sorra a legfontosabb környezeti teljesítménymutatókat, valamint a hozzájuk tartozó magyarázatokat és kiválósági referenciakritériumokat.

2. ALKALMAZÁSI TERÜLET

Ez az ÁRD a kiskereskedelmi szervezeteknél megvalósuló környezetvédelmi vezetéssel foglalkozik. Az ágazatot a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerét megállapító 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ szerinti 47-es NACE-kód határozza meg: „kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)”. A kategória nem tartalmazza a kiskereskedelmi szolgáltatásokat, például az éttermeket, a fodrászatokat vagy az utazási irodákat.

A dokumentum a kiskereskedelmi üzletekben árusított termékek teljes értékláncára kiterjed, ahogyan azt a következő input-output séma szemlélteti:

2.1. ábra

A kiskereskedelem inputjainak és outputjainak áttekintése

A kiskereskedelem területén működő szervezetek által kezelendő legfontosabb környezeti tényezőket a 2.1. táblázat mutatja be.

A táblázat minden egyes kategória esetében megadja az ezen ÁRD-ben tárgyalt környezeti tényezőket. Ezek azok a tényezők, amelyek a kiskereskedők szempontjából a legrelevánsabbak; ugyanakkor azt, hogy egy adott kiskereskedőnek mely környezeti tényezővel kell foglalkoznia, eseti alapon kell meghatározni. Egyes környezeti tényezők, például a szennyvíz, a veszélyes hulladék, a biológiai sokféleség vagy az anyagok más területeken is relevánsak lehetnek, mint amelyek esetében a táblázat megemlíti őket.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1893/2006/EK rendelete a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.).

2.1. táblázat

Az e dokumentumban tárgyalt legfontosabb környezeti tényezők

Kategória	Jelleg ⁽¹⁾	Az e dokumentumban tárgyalt tényezők
Energiahatékonyság	Közvetlen	Épület, fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszer, áruhűtés, világítás, berendezések, megújuló energia, az energiafelhasználás figyelemmel kísérése
Levegőszennyezés	Közvetlen	Hűtőközegek
Beszállítói lánc	Közvetett	Üzleti stratégiák, termékpriorítások, javítási mechanizmusok, választékszűrés, környezeti kritériumok, tájékoztatás és terjesztés, környezetvédelmi címkézés (beleértve a saját márkánévvel forgalmazott termékeket ⁽²⁾ is)
Fuvarozás és logisztika	Közvetlen/közvetett	Nyomon követés, beszerzés, döntéshozatal, szállítási módok, elosztási hálózat, munkatervezés, csomagolás tervezése
Hulladék	Közvetlen	Élelmiszer-hulladék, csomagolás, visszavételi rendszerek
Anyagok és erőforrások	Közvetlen	Papírfogyasztás
Víz	Közvetlen	Esővíz összegyűjtése és kezelése
Hatás a fogyasztókra	Közvetett	A fogyasztáshoz kapcsolódó környezeti tényezők, például műanyag bevásárlótáskák

⁽¹⁾ A környezeti tényező jellegének közelítő besorolása az 1221/2009/EK rendeletben található fogalommeghatározások alapján. A környezeti tényező közvetett vagy közvetlen jellegét eseti alapon kell meghatározni.

⁽²⁾ Ezeket a termékeket egy adott cég gyártja, de egy másik cég (például egy kiskereskedő) márkanéve alatt kerülnek kiskereskedelmi forgalomba. A saját márkanévvel forgalmazott termékek márkanévét kereskedelmi márkának is nevezik.

A fentieknek megfelelően a „legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat” különböző elemeit a következő csoportokba soroljuk:

- azok az elemek, amelyek az energiahatékonyságot javítják (a hűtőközegek kezelését is ideértve),
- azok az elemek, amelyek a kiskereskedelmi beszállítói láncok környezeti szempontból vett fenntarthatóságát javítják,
- azok az elemek, amelyek a fuvarozási és logisztikai műveleteket javítják,
- a hulladékokkal kapcsolatos elemek,
- az egyéb elemek (papírfogyasztás csökkentése és környezetbarátabb papírtípus alkalmazása a kereskedelmi kiadványokban, esővíz összegyűjtése és hasznosítása, a fogyasztók környezettel kapcsolatos magatartásának befolyásolása).

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat felsorolt elemei lefedik az ágazat legfontosabb környezeti tényezőit.

3. LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLAT, ÁGAZATI KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNYMUTATÓK ÉS KIVÁLÓSÁGI REFERENCIAKÖVETELMÉNYEK A KISKERESKEDELEMBEN

3.1. Energiahatékonyság, hűtőközegek kezelése

3.1.1. Az épületek külső térelhatároló rendszereinek tervezése és átalakítása az energiahatékonyság optimalizálása érdekében

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők meglévő épületeik külső térelhatároló rendszereit – a 3.1. táblázatban bemutatott vagy azokhoz hasonló intézkedések alkalmazásával – oly módon alakítják át, hogy elfogadható és reális szintre csökkenjenek az energiaveszteségek. A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az épületek külső térelhatároló rendszereit – különösen új épületek esetében – oly módon optimalizálják, hogy a meglévő szabályzatok követelményein túlmutató követelmények is teljesüljenek.

3.1. táblázat

Az épület külső térelhatároló rendszereinek elemei és a kapcsolódó műszaki megoldások

A külső térelhatároló rendszer eleme	Műszaki megoldás
Fal, homlokzat, tető, földem, pinceföldem	Hőszigetelő anyagok cseréje
	A hőszigetelés vastagságát növelő megoldások
Ablakok, üvegburkolatok	Hatékonyabb üvegezés alkalmazása
	Hatékonyabb tokok és keretek alkalmazása
Árnyékolás	Külső és belső árnyékolók alkalmazása
Légzárás	Ajtók feljavítása
	Gyorsan záródó ajtók
	Tömítés alkalmazása
	Pufferzónák közbeiktatása
Teljes térelhatároló rendszer	Tájolás
	Karbantartás

Alkalmazhatóság

Műszaki szempontból minden új és meglévő épület vagy épületrész esetében alkalmazható. A bérlők megkísérelhetik befolyásolni az épület tulajdonosát, és tisztában kell lenniük azzal, hogy energiahatékonyságukban mennyire fontos szerepet játszanak az épület külső térelhatároló szerkezetei. Az épület külső térelhatároló rendszereinek átalakítása jelentős ráfordítást igényel. A költségmegtakarítás általában hosszú megtérülési idő mellett realizálódik, ezért a költségek csökkentése érdekében e megoldás alkalmazását az üzlet más nagyobb átalakításával együtt érdemes megfontolni (például belső elrendezés, világítás, biztonság, teherhordó szerkezet, bővítés stb.).

A megoldás általában csak korlátozott mértékben alkalmazható a **kisvállalkozásoknál** ⁽¹⁾, mert nagy ráfordítást igényel, és ezek a vállalkozások nem mindig képesek befolyásolni az épületeik jellemzőit.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása	(K1) A helyiségfűtésre, helyiségűtésre és légkondicionálásra elfogyasztott energiamennyiségnek az eladótér 1 m ² -ére vetített fajlagos értéke legfeljebb 0 kWh/m ² év abban az esetben, ha az áruhűtés hulladékhője hasznosítható. Ha nem, akkor legfeljebb 40 kWh/m ² év új épületek, legfeljebb 55 kWh/m ² év meglévő épületek esetében ⁽¹⁾ .
(M2) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása primer energiában kifejezve	

⁽¹⁾ Ez a referenciakövetelmény az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelvvel, illetőleg a „közel nulla energiaigényű épület” fogalmának nemzeti meghatározásával is összefügg. Ezt illusztrálja, illetve erre jelent példát a 20 kWh/m² év küszöbérték: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013DC0483:HU:NOT>

⁽¹⁾ A kisvállalkozás olyan vállalkozás, amely kevesebb mint 50 főt foglalkoztat, és amelynek éves forgalma és/vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 10 millió EUR-t (a Bizottság 2003/361/EK ajánlása).

3.1.2. A meglévő és az új fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek tervezésének elvei

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők oly módon alakítják át meglévő fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszereiket, hogy csökkenjen az energiafogyasztás és javuljon a beltéri levegő minősége. A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők – innovatív rendszerek alkalmazásával – oly módon optimalizálják fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszereiket, hogy csökkenjen a primerenergia-igény és nőjön az energiahatékonyság.

A legjobb tervezési gyakorlat alkalmazásának eredményeképpen a szóban forgó rendszerek jól illeszkednek az épület térelhatároló szerkezeteihez, nincsenek túlméretezve, és az épület tájolása úgy van megválasztva, hogy minél kisebb legyen az energiafogyasztás. Az új üzletek esetében különösen a következők jöhetnek szóba: üvegfelületek alkalmazása, a hűtőbútorok hulladékhője, megújuló energiaforrások, hőszivattyúk és más innovatív rendszerek. A fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek fenntartása területén a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők nyomom követik a beltéri levegő minőségét, és energiazdalkodási rendszereket alkalmaznak.

Alkalmazhatóság

Új épületekben teljes körűen alkalmazható. Meglévő épületekben a fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek átalakításával csökkenthető az energiafogyasztás, de az épület jellemzőitől függ, hogy a fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek átalakításával milyen mértékű csökkenés érhető el. Az alkalmazandó műszaki megoldások megválasztása szempontjából döntő szerepe van az éghajlati viszonyoknak. Meglévő épületek esetében gazdaságilag elfogadható részleges megoldás lehet az új fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek üzembe állítása, például kapcsolt energiatermelő egységek vagy hővisszanyerő rendszerek alkalmazása, illetőleg integrált tervezési koncepció követése (például passzív ház kialakítása). Az üzlet belső elrendezése nagyban befolyásolja a fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek hatékonyságát; ebből a szempontból különösen az áruhűtő rendszerek meghatározóak, amelyek nagy mennyiségű hulladékhő hasznosítására adnak lehetőséget.

A **kisvállalkozások** gyakran csak elhanyagolható mértékben képesek befolyásolni a fűtő, szellőztető és légkondicionáló rendszerek tervezését, bár ezeknek a vállalkozásoknak is ajánlatos részt venniük a fentiekben ismertetett elvek alkalmazásában, illetve szorgalmazniuk azt.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása	(K1) A helyiségfűtésre, helyiséghűtésre és légkondicionálásra elfogyasztott energiamennyiségnek az eladótér 1 m ² -ére vetített fajlagos értéke legfeljebb 0 kWh/m ² év abban az esetben, ha az áruhűtés hulladékhője hasznosítható. Ha nem, akkor legfeljebb 40 kWh/m ² év új épületek, legfeljebb 55 kWh/m ² év meglévő épületek esetében.
(M2) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása primer energiában kifejezve	

3.1.3. Épületek integrált tervezése

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében – annak érdekében, hogy csökkenjen az üzlet energiaigénye – az épület tervezése részben vagy egészben az integrált épülettervezés elvei szerint történik. Az integrált épülettervezés oly módon minimalizálja az épület energiafelhasználását és a kapcsolódó költségeket, hogy annak az épülethasználók a hőérzet szempontjából nem látják kárát. A lehetséges követelményekre a 3.2. táblázat mutat példákat.

3.2. táblázat

Példák az integrált épülettervezés követelményeire

Követelmények	Példák a követelmények teljesítésének módjára
Az épület helyiségfűtési és helyiséghűtési célú energiaigényének 15 kWh/m ² év alatt kell lennie.	A hőszigetelés megerősítése. Ajánlott U értékek: 0,15 W/m ² K alatt.
A fajlagos hőterhelés nem lehet 10 W/m ² -nél nagyobb.	Hőhídmentes tervezés
Az épületből nem szivároghat el óránként több levegő, mint teljes térfogatának 0,6-szerese.	Az ablakok U értéke 0,85 W/m ² K alatt van.
A teljes primerenergia-felhasználásnak 120 kWh/m ² év alatt kell lennie.	Légzáró kialakítás. Mesterséges szellőztetés, hővisszanyerés a távozó levegőből Naphőenergia-hasznosító rendszerek vagy hőszivattyúk telepítése (a végső energiaigény nem tartalmazza a hőtermelés céljából helyben felhasznált naphőenergiát, illetve a hőtermelés céljából helyben felhasznált, a környezetből kinyert energiát)

Alkalmazhatóság

Integrált épülettervezésre általában új épületek tervezésekor van lehetőség. Egyes elvei meglévő épületek esetében is alkalmazhatók, több közülük jelentős bekerülési költség nélkül. Alkalmazhatóságát éghajlati tényezők is befolyásolhatják. Például a passzív házak koncepcióját főként német és svéd kutatók dolgozták ki, de melegebb éghajlatú területeken is alkalmazható. A példaértékűnek tekinthető integrált tervezési elvek alapján tervezett épületek beruházási költségei legfeljebb 10–15 %-kal nagyobbak a hagyományos tervezésű épületek költségeinél. A teljes élettartam során felmerülő költségek elemzése azt mutatja, hogy a passzív házak esetében jelentkezik a legkisebb költség, mivel a szükséges fűtőrendszer viszonylag egyszerű, és csak kevés hőenergiára van szükség.

A **kisvállalkozások** szempontjából az integrált épülettervezés elveinek alkalmazása az új épületek energiaigényének minimalizálása érdekében költséghatékony beszerzési tevékenységnek tekinthető, és nincs más korlátozó tényező, mint a magas összegű kezdeti beruházás.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzeltnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása	(K1) A helyiségfűtésre, helyiségűtésre és légkondicionálásra elfogyasztott energiamennyiségnek az eladótér 1 m ² -ére vetített fajlagos értéke legfeljebb 0 kWh/m ² év abban az esetben, ha az áruhűtés hulladékhője hasznosítható. Ha nem, akkor legfeljebb 40 kWh/m ² év új épületek, legfeljebb 55 kWh/m ² év meglévő épületek esetében.
(M2) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása primer energiában kifejezve	

3.1.4. Az áruhűtő, valamint a fűtő, a szellőztető és a légkondicionáló rendszerek integrálása

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők visszanyerik és maximális mértékben hasznosítják az áruhűtés hulladékhőjét. Az élelmiszer-kiskereskedők a hő helyiségfűtési célú felhasználása után bizonyos körülmények között még többelhőt is képesek előállítani, amely ugyanazon épület más részeibe vagy más épületekbe továbbítható.

Alkalmazhatóság

Ezeket az intézkedéseket az élelmiszer-kiskereskedők új és meglévő épületei esetében érdemes fontolóra venni, és az ilyen típusú rendszerek működése több különböző tényezőtől függ:

- az épület mérete és rendeltetése: a nagyméretű kiskereskedelmi üzletek általában nem egyedül foglalnak el egy-egy épületet. Ezért a „szomszédok” (például egy bevásárlóközpont kisebb üzletei) potenciális keresletet jelenthetnek a többelhő iránt. Általánosságban elmondható, hogy egy tipikus áruhűtési igényű élelmiszerüzlet optimális térelhatároló rendszerek mellett annyi energiát képes visszanyerni, amennyi elegendő alapterületre kétszeresének fűtéséhez,
- a fűtő, a szellőztető és a légkondicionáló rendszer kialakítása és karbantartása: a fűtő, a szellőztető és a légkondicionáló rendszer összes elemét helyesen kell tervezni és karbantartani. Hangsúlyosan ajánlott visszanyerni az épületből távozó levegő energiatartalmát, szén-dioxid-érzékelők segítségével igény szerint vezérelni a szellőztetést, továbbá folyamatosan ellenőrizni a légzáróságot és a beltéri levegő minőségét,
- az áruhűtési igény: a kisebb üzletek az eladótér alapterületének egy négyzetméterére vetítve több hűtött árut tartanak, és az áruhűtés hatékonysága általában alacsonyabb. Fontos emellett az a tendencia, hogy az ilyen üzletek egyre több hűtött árut kínálnak. Az üzlet mérete nem befolyásolja az integrált tervezés műszaki megvalósíthatóságát, de a kisméretű üzletek esetében a teljes rendszer költséghatékonyasága kisebb,
- éghajlati viszonyok: hideg éghajlatú területeken kisebb az áruhűtés energiaigénye, mint melegebb éghajlatú területeken. Ugyanakkor az észak-európai épületek fűtési hőigénye nagyobb, tehát az integrált tervezés elveinek alkalmazhatósága az épület külső térelhatároló rendszerének minőségétől függ. Melegebb éghajlatú területeken, például Európa mediterrán országaiban a helyiségűtési energiaigény lehet nagyon jelentős, és az épület légzárósága növelheti a belső megtakarításokat. Ezért optimális szellőztetőrendszert kell alkalmazni. Ajánlott megoldás az éjszakai kényszerszellőztetés és a beltéri levegő hőmérsékletének változtatása (például a 21 °C–26 °C tartományban),

- kültéri hőmérséklet: az áruhűtés integrálása csak egy bizonyos, a rendszer kialakításától függő kültéri hőmérsékletig lehetséges, ez alatt nem képződik elég hulladékhő az épületen belüli kellemes hőmérséklet fenntartásához. Ilyenkor kiegészítő hőforrásra van szükség, de ez megint csak a külső térelhatároló rendszer minőségének függvénye,
- az épület tulajdonviszonyai: sok üzlet más tulajdonában lévő lakó- vagy kereskedelmi épületben működik. A hőviszanyerés jobb integrálása ezért az épület tulajdonosainak közreműködését igényli.

Ezek a megoldások minden, új és felújított épületbe beépítendő új és meglévő áruhűtő rendszer esetében alkalmazhatók, és (a fenti feltételek figyelembevételével) **kisvállalkozások** esetében is működnek. A kisebb vállalkozások ugyanakkor külső műszaki segítségre szorulhatnak.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása	(K2) A helyiségfűtésre elfogyasztott energiamennyiség 0 kWh/m ² év (tehát nincs fűtőrendszer) abban az esetben, ha az áruhűtés hulladékhője hasznosítható.
(M3) Az áruhűtő rendszerből visszanyert hőmennyiségnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves értéke	

3.1.5. Az üzletek energiahatékonyságának figyelemmel kísérése

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők figyelemmel kísérik az üzleten belüli folyamatok (legalább a legfokozottabban energiaigényes folyamatok: a fűtés, az áruhűtő rendszer, a világítás stb.), illetőleg az üzlet és/vagy a szervezet egészének energiafelhasználását. A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők referenciaértékekhez igazodva értékelik az energiafogyasztást (folyamatonként), és megelőző, illetve kiigazító intézkedéseket hoznak.

Alkalmazhatóság

Monitoringrendszer mindenfajta értékesítési helyen alkalmazható. Ha a vállalkozás irányítási struktúrája nincs rá felkészülve, akkor külön erőforrásokat igényel. Ez a gyakorlat a meglévő üzletek esetében többlet-erőfeszítést tehet szükségessé.

Az egy vagy néhány üzlettel rendelkező **kisvállalkozásoknak** a megfelelő monitoringrendszer létrehozásához és fenntartásához jó vállalkozásirányítási struktúrára és megfelelő felelősségmegosztásra van szükségük. A meglévő üzletek esetében megfizethetőségi problémák jelentkezhetnek.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M4) Monitoringrendszer bevezetése (igen/nem)	(K3) Az üzletek és a folyamatok 100 %-a ellenőrzés alatt áll, és az energiafelhasználási adatokról – az éves energetikai auditok adatai alapján – éves jelentések készülnek (*).
(M5) Ellenőrzött üzletek százalékos aránya	
(M6) Ellenőrzött folyamatok száma	
	(K4) Bevezetésre kerültek a teljesítményértékelő mechanizmusok.

(*) Megjegyzés: Az energiahatékonysági irányelv alapján a nagyvállalatoknak első ízben 2015. december 5-ig, majd azt követően négyévente minősített szakértők igénybevételével energetikai auditot kell végrehajtaniuk.

3.1.6. Hatékony áruhűtő rendszerek, beleértve a hűtőközeg-használatot is

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az élelmiszerüzletekben energiamegtakarító intézkedéseket vezetnek be, például az eladásra kínált árukat tartalmazó hűtőbútorokat üveggel fedik le azokban az esetekben, amikor az energiamegtakarítási potenciál komoly környezeti előnyöket hordoz magában.

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az élelmiszerüzletekben természetes hűtőközegeket alkalmaznak, ami jelentős mértékben csökkenti a vállalkozás környezetre gyakorolt hatását, és a szerelvények tökéletesen záró tömítésével és helyes karbantartással biztosítják, hogy ne következhesen be szivárgás.

Alkalmazhatóság

Azon élelmiszer-kiskereskedők esetében alkalmazható, amelyek jelentős mennyiségű hűtött árut tartanak. A hűtőbútorok lefedése rövid idő alatt (három éven belül) megtérülhet, ha a várható megtakarítás legalább 20 %. A hűtőbútorok lefedése az üzlet hőháztartására és a beltéri környezet páratartalmára is kihathat. Ugyanígy a természetes hűtőközegek alkalmazása – a környezeti előny mellett – egyes élelmiszer-kiskereskedőknél bizonyos körülmények között csökkentheti az energiafogyasztást.

A **kisvállalkozásokra** való alkalmazhatóság azokra a szervezetekre korlátozódhat, amelyek – akár helyi működtetésű, akár távvezérlésű – kereskedelmi áruhűtő rendszert alkalmaznak.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó fajlagos éves energiafelhasználása	(K5) Az alacsony hőmérsékletű hűtőbútorok 100 %-ban fedettek.
(M7) Az eladótéri hűtőbútorok egy folyóméterre vetített fajlagos éves áruhűtési energiafelhasználása	(K6) 100 %-ban járható hűtött tereket alkalmaznak (például raktáráruházaiban), illetve a közepes hőmérsékletű hűtőbútorok 100 %-ban fedettek, ha ez legalább 10 % energiamegtakarítást eredményez.
(M8) A természetes hűtőközeget alkalmazó üzletek százalékos aránya	(K7) A hűtőbútorok egy folyóméterre vetített fajlagos éves áruhűtési energiafelhasználása 3 000 kWh/m év.
(M9) Szivárgás-ellenőrzés (a hűtőközegek %-ában)	(K8) Természetes hűtőközegek általános alkalmazása

3.1.7. Hatékony világítás

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők hatékonyabb és kisebb energiafelhasználást biztosító, ötletes világítási stratégiákat alkalmaznak, a nappali fényt az eladótér elrendezésének megváltoztatása nélkül hasznosítják, és intelligens szabályozással, a világítási rendszer optimális tervezésével és a leghatékonyabb világítóeszközök kiválasztásával optimális megvilágítást biztosítanak.

Alkalmazhatóság

Mindenfajta értékesítési helyen alkalmazható. A speciális reklámcélú világítóeszközöket is figyelembe kell venni. Kellő körültekintéssel kell eljárni az üvegfelületek fokozottabb igénybevétele kapcsán, mert ezek, bár lehetővé teszik a nappali fény jobb hasznosítását, az üzlet hőháztartására is kihatnak. Az optimális világítási stratégia meghatározása és a leghatékonyabb világítóeszközök alkalmazása együttesen akár 50 %-nál nagyobb megtakarítást is eredményezhet a jelenlegi gyakorlathoz képest.

Az intelligens világítási rendszerek és a hatékony világítóeszközök alkalmazása a **kisvállalkozások** esetében is lehetséges.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafelhasználása	(K9) A telepített világítási teljesítmény élelmiszer-áruházaiban 12 W/m ² -nél, szaküzletekben 30 W/m ² -nél kisebb ⁽¹⁾ .
(M10) 1 m ² -re jutó telepített világítási teljesítmény	

⁽¹⁾ Ez a referenciakövetelmény a zöld közbeszerzéssel összefüggésben a kiskereskedelemben alkalmazott beltéri világításra vonatkozóan megállapított európai uniós követelményekkel is összefügg (alapkövetelmény: 3,5 W/m²/100 lux; átfogó követelmény: 3,2 W/m²/100 lux). Lásd: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/indoor_lighting_hu.pdf

3.1.8. Kiegészítő energiahatékonyság-javító intézkedések

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők energiamegtakarítási intézkedéseket vezetnek be az elosztóközpontokban, környezetvédelmi vezetési rendszerük keretei között szabályos időközönként energetikai auditot hajtanak végre, továbbképzik alkalmazottaikat az energiamegtakarítási lehetőségek területén, és a szervezet energiamegtakarítási célú erőfeszítéseit mind a szervezeten belül, mind azon kívül kommunikálják.

Alkalmazhatóság

Az elektromos készülékek, az elosztóközpontok, a konkrét energiafelhasználási módok, illetőleg a kommunikáció és a továbbképzés szempontjait egyaránt figyelembe vevő átfogó energiagazdálkodási rendszer bevezetését sem a kiskereskedő mérete, sem annak típusa vagy helye nem korlátozza.

A **kisvállalkozások** esetében az energiahatékony elektromos készülékek beszerzése, az alkalmazottak továbbképzése és a kommunikáció lehet reális és megfizethető intézkedés.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M1) Az üzletnek az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos energiafogyasztása	(K10) A kizárólag a kiskereskedőt kiszolgáló elosztóközpontok 100 %-ában működik monitoring-rendszer.
(M10) A világítóeszközök és/vagy az elektromos készülékek 1 m ² -re jutó telepített teljesítménye	
(M11) Energiagazdálkodási rendszer ⁽¹⁾ alkalmazása a folyamatos fejlesztés érdekében (igen/nem)	
(1) Az energiagazdálkodási rendszer része lehet az EMAS-nak.	

3.1.9. Alternatív energiaforrások igénybevétele

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az energiaigény minimalizálása után integrálják üzleteikbe a megújuló energiaforrásokat. Az energiaigény megújuló energiaforrások segítségével történő kielégítése rendkívüli előnyökkel jár környezeti szempontból. Alapvetően fontos azonban, hogy elsőként az energiaigény csökkentése és az energiahatékonyság növelése történjen meg a 3.1.1–3.1.8. pontnak megfelelően, és csak ezt követően, az így fennmaradó energiaigény kielégítése céljából kerüljön sor a megújuló energiaforrások igénybevételére. Érdemes lehet megfontolni a hőszivattyúk és a kapcsolt hő- és villamosenergia-előállító rendszerek alkalmazásának lehetőségét is.

Alkalmazhatóság

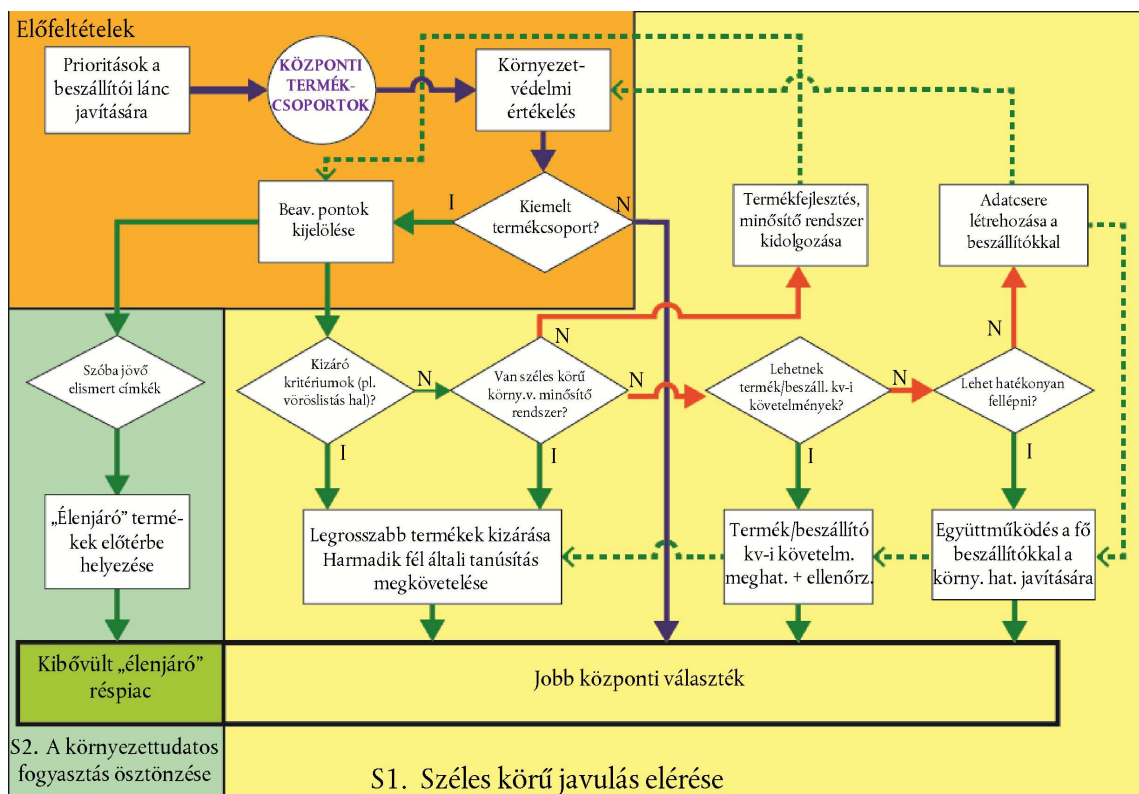
Elvi szinten mindenfajta értékesítési helyen alkalmazható. Fontos korlátozást jelent a megújuló energiaforrások rendelkezésre állása, a földfelszínre vagy tetőre telepített eszközök megközelíthetősége, valamint a kapcsolt hő- és villamosenergia-előállító rendszerek esetében az energiaigény kiszámíthatósága.

A mikrovállalkozások esetében jó megoldás lehet a zöld közbeszerzés. A **kisvállalkozások** esetében a megújuló energiaforrásból előállított, illetőleg más forrásokból származó energia igénybevétele reális megoldás lehet.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M12) A telephelyen vagy annak közelében előállított alternatív energiának az eladótér 1 m ² -ére jutó éves fajlagos mennyisége energiaforrásonként	(B11) Közel nulla energiaigényű épületek (üzletek, elosztóközpontok) üzemeltetése ott, ahol a helyi körülmények lehetővé teszik a megújuló energiaforrások telephelyi vagy telephelyközei hasznosítását
(M13) A telephelyen vagy annak közelében megújuló energiaforrásokból előállított energia százalékos aránya az üzlet energiafelhasználásán belül ⁽¹⁾	
⁽¹⁾ Alternatív mérőszám: a prEN 15603 szerinti telephelyi vagy telephelyközei megújulóenergia-résarány.	

3.2. A kiskereskedelmi beszállítói lánc

3.1. ábra

A beszállítói láncok minőségének szisztematikus javításával összefüggő alapvető kérdések és feladatok javasolt műveleti sorrendje a legjobb gyakorlat keretében (szürkített mezők), előfeltételek és két stratégia (S1 és S2) ⁽¹⁾

3.2.1. A beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságának beépítése az üzleti stratégiába és a vállalkozás működésébe

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a felső vezetés beépíti a beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságát az üzleti stratégiába, és a kifejezetten ezzel a kérdéssel foglalkozó, ideális esetben külön erre a célra létrehozott szervezeti egységen belül dolgozó igazgatási személyzet pedig koordinálja a szükséges intézkedéseknek a különböző kiskereskedelmi műveletekben történő végrehajtását. Az intézkedések végrehajtását legalább a beszerzéssel, a gyártással, a minőségbiztosítással, a fuvarozással és logisztikával, valamint a marketinggel foglalkozó munkatársak és szervezeti egységek között kell koordinálni. Különösen fontos a széles körben tudatosított és a vállalati döntéshozatali folyamatokban nagy súllyal figyelembe vett kvantitatív környezeti fenntarthatósági célszámok meghatározása: ezek a beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságának javításában mind mutatóként, mind mozgatórugóként szolgálnak. A 3.1. ábra – időrend, illetve környezeti hatásosság szerint rendezve – bemutatja azt a műveleti sorrendet, amelyet követve a legjobb gyakorlat keretében végrehajthatók a termékek beszállítói láncainak szisztematikus javítására irányuló intézkedések. A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők végrehajtják ezt a műveleti sorrendet (ezek a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat alább ismertetendő elemeiben is megjelennek).

Alkalmazhatóság

A beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságára irányuló stratégia beépítése a kiskereskedő vállalkozásvezetési struktúrájába és működésébe minden kiskereskedő esetében lehetséges. A nagyméretű kiskereskedők esetében a felvázolt intézkedések végrehajtása komplexebb feladat, és a környezeti szempontból fenntartható beszerzési prioritások felállítása kiterjedt szakmai továbbképzéseket és átszervezéseket igényel. A beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságára irányuló intézkedések integrálása a kiskereskedő szervezetébe hosszú távon javíthatja a gazdasági teljesítményt, ugyanis erőteljes, többletértéket képviselő márkaidentitást hoz magával, és hatékony, fenntartható termékbiztosítást biztosít a jövőre nézve.

⁽¹⁾ „Központi” terméknek az összértéküket tekintve nagy volumenben eladott termékek számítanak.

Ezzel szemben a „kiemelt” termékek azok, amelyek mind az eladás volumene (összértéke), mind pedig a környezeti hatás szempontjából a legfontosabbak. A kiskereskedő központi termékeinek meghatározása során értékelni kell e termékek környezeti hatásait, és csak a legfontosabbakkal kell tovább foglalkozni.

A **kisvállalkozások** esetében ezen intézkedések végrehajtása viszonylag magától értetődő lehet, és a fenntarthatóbb, többletértéket képviselő termékválaszték hangsúlyozása érdekében a piaci pozicionálás megváltoztatásával párosulhat.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M14) Nyilvános beszámoló a kifejezetten a kiemelt termékek beszállítói láncainak jobb környezeti fenntarthatósága érdekében elfogadott kvantitatív vállalati célszámokról	(K12) A beszállítói láncok javítása érdekében minden kiemelt termékcsoportban programok kerülnek szisztematikus módon végrehajtásra.
(M15) A beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságára irányuló intézkedések kezdeményezéséért és koordinálásáért felelős magas szintű vállalati szervezeti egység megléte	
(M16) Kifejezetten a beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságával összefüggésben elfogadott belső célszámok megléte (például egyedi alkalmazottak szintjén)	

3.2.2. A központi termékek beszállítói láncainak értékelése a kiemelt termékek, a beszállítók és a javítási lehetőségek meghatározása érdekében, hatásos mechanizmusok meghatározása a beszállítói láncok javítására

A kiskereskedők által igénybe vett beszállítói láncok környezeti fenntarthatóságának javítása érdekében a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében alkalmazandó műveleti sorrend (3.1. ábra) szerint a kiskereskedőknek – a termékek beszállítói láncainak környezeti értékelésével, a meglévő tudományos információk felhasználásával, szakértőkkel (például nem kormányzati szervezetekkel) való konzultáció útján és életciklus-értékelési eszközökkel – meg kell határozniuk azokat a kiemelt termékeket, folyamatokat és beszállítókat, amelyeknek javítani kívánják a környezeti fenntarthatóságát. Ezt követően a kiskereskedőknek meg kell határozniuk a kiemelt termékcsoportok esetében alkalmazható javítási lehetőségeket. Ennek egyik fontos eleme azon, harmadik felek által létrehozott, széles körben elismert környezetvédelmi minősítő rendszerek azonosítása, amelyek felhasználhatók a beszállítók és/vagy a termékek jobb környezeti teljesítményének jelzésére. E minősítő rendszerek alkalmazhatóságában és az általuk a környezet számára biztosított védelem szintjében jelentős különbségek vannak.

Egyes ilyen minősítő rendszerek széles körben alkalmazhatók (3.4–3.7. táblázat); ezek esetében a legjobb gyakorlat annak biztosítása, hogy minden beszállító/termék tanúsítva legyen. Az energiafogyasztás címkézés útján történő jelölését szabályozó 2010/30/EU irányelvvel létrehozott jogi keret segítségével a fogyasztók – de a kiskereskedők is – a termékportfóliójukat a legkedvezőbb energiahatékonysági osztályba összpontosíthatják. Más ilyen minősítő rendszerek alapkritériumai nem alkalmazhatók széles körben az összes termék és beszállító környezeti fenntarthatóságának javítására, hanem csupán a kiemelkedő termékek azonosítására szolgálnak (3.3. táblázat). Az EU ökocímkejét például olyan termékek kaphatják meg, amelyeknek a teljes életciklusra kiterjedő környezeti teljesítménye az adott kategóriába eső termékek felső 10–20 %-ának felel meg. A magas szintű követelményeket támaztó minősítő rendszerek, például az ISO szerinti I. típusú környezetvédelmi címkézés⁽¹⁾ és az ökológiai termékek (biotermékek) esetében a legjobb gyakorlat e termékek választásának a fogyasztók körében való népszerűsítése.

3.3. táblázat

Példák a kiemelkedő környezeti tulajdonságokkal rendelkező termékek tanúsítására szolgáló minősítő rendszerekre, valamint az alkalmazási körükbe tartozó termékcsoportokra: nem kimerítő illusztratív felsorolás

Minősítő rendszer	Termékcsoport
Blue Angel (Kék Angyal) Az EU ökocímke-rendszere Nordic Swan (Északi Hattyú) Az EU energiacímke-rendszere (legmagasabb energiahatékonysági osztály)	Nem élelmiszer-ipari termékek

⁽¹⁾ I. típusú környezetvédelmi címkézés: harmadik fél tanúsításán alapuló környezetvédelmi címkézés (ISO 14024).

Minősítő rendszer	Termékcsoport
Ökológiai termékek (a 889/2008/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁾ és a 834/2007/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ szerint). Ide tartozik a GOTS, a KRAV, a Soil Association, a BioSuisse stb. is	Élelmiszerek és természetes szálas termékek
⁽¹⁾ A Bizottság 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK rendelete az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról (HL L 250., 2008.9.18., 1. o.). ⁽²⁾ A Tanács 2007. június 28-i 834/2007/EK rendelete az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 189., 2007.7.20., 1. o.).	

A széles körben alkalmazható minősítő rendszerek esetében egy egyszerű osztályozási rendszert javasolunk, és példaként néhány gyakran használt minősítő rendszer besorolását is megadjuk. A 3.4. táblázat bemutatja azokat a kritériumokat, amelyeket a minősítő rendszereknek elő kell írniuk a termékek és azok előállítása számára ahhoz, hogy besorolhatók legyenek az „alapszintű”, a „színvonalas”, illetve a „példaértékű” kategóriába.

3.4. táblázat

Javasolt kritériumok a kiskereskedők által árusított termékekre vonatkozó minősítő rendszereknek az „alapszintű”, a „színvonalas” és a „példaértékű” kategóriákba történő besorolásához

Alapszintű	Színvonalas	Példaértékű
— A helyi előírások teljesítése — Nyilvántartás vezetése a fontos környezeti tényezőkről — Általános vezetési terv alkalmazása — Egyes esetekben a legkárosabb eljárások vagy termékek kizárása — Egyes esetekben referenciakövetelmények a fontos környezeti tényezők egy szűk köre esetében	— A környezeti teljesítmény jelentős javulását biztosító konkrét vezetési eljárások alkalmazása — A környezeti teljesítményre vonatkozó kvantitatív referenciakövetelmények teljesítése — A környezeti teljesítmény bizonyítottan folyamatos javulása egy meghatározott kerethez igazodva	— Olyan konkrét követelmények, amelyek elegendően megbízhatóan és teljes körűen foglalkoznak a fontos környezeti tényezőkkel ahhoz, hogy a tanúsított termékek környezeti szempontból fenntarthatóknak legyenek tekinthetők

A 3.5., a 3.6. és a 3.7. táblázat példákat ad azokra a környezetvédelmi minősítő rendszerekre és az alkalmazási körükbe tartozó termékcsoportokra, amelyek az alapszintű, a színvonalas, illetve a példaértékű minősítő rendszerek kategóriájába tartoznak.

A 3.5., a 3.6., a 3.7. és a 3.8. táblázatban található példák (nem kimerítő illusztratív felsorolások) közlése nem jelenti az érintett termékcsoportokra vonatkozó minősítő rendszerek „alapvető”, „színvonalas” vagy „példaértékű” minősítő rendszerként való hivatalos elismerését.

3.5. táblázat

Példák az „alapvető” környezetvédelmi minősítő rendszerekre, valamint az alkalmazási körükbe tartozó termékcsoportokra: nem kimerítő illusztratív felsorolás

Minősítő rendszer	Termékcsoport
GlobalGAP (helyes mezőgazdasági gyakorlat) és a teljesítményértékelés alapján megfelelőnek ítélt minősítő rendszerek	Haszonnövények, haszonállatok
Oeko-Tex 1000	Textiltermékek
Nemzeti/regionális gyártástanúsítási rendszerek (például a Red Tractor brit eredettanúsítási rendszer)	Minden termék
Vöröslistás halak (mellőzésük)	Halak

3.6. táblázat

Példák a „színvonalas” környezetvédelmi minősítő rendszerekre, valamint az alkalmazási körükbe tartozó termékcsoportokra: nem kimerítő illusztratív felsorolás

Minősítő rendszer, kezdeményezés	Termékcsoport
BCI (Better Cotton Initiative)	Pamuttermékek
BCRSP (Basel Criteria on Responsible Soy Production)	Szója (takarmány a tej-, a tojás- és a húszágazat számára)
BSI (Better Sugarcane Initiative)	Cukortermékek
4C (Common Code for the Coffee Community Association)	Kávé
Fair-trade	Fejlődő övezetek mezőgazdasági termékei
RA (Rainforest Alliance)	Trópusi mezőgazdasági termékek
RSPO (Round Table on Sustainable Palm Oil)	Pálmaolaj-termékek
PEFC (Programme for the Endorsement of Forestry Certification)	Fa, papír
RTRS (Round Table on Responsible Soy)	Szója (takarmány a tej-, a tojás- és a húszágazat számára)
UTZ	Kakaó, kávé, pálmaolaj, tea

3.7. táblázat

Példák a „példaértékű” környezetvédelmi minősítő rendszerekre, valamint az alkalmazási körükbe tartozó termékcsoportokra: nem kimerítő illusztratív felsorolás

Minősítő rendszer	Termékcsoport
FSC (Forest Stewardship Council)	Fa, papír
MSC (Marine Stewardship Council)	Vadon fogott tengeri állatok (élelmiszerként való felhasználásra)

Ha széles körben alkalmazható környezetvédelmi minősítő rendszer nem áll rendelkezésre, a legjobb gyakorlat keretében a kiskereskedők szerződéseikben rögzítik a beszállítói láncok környezetvédelmi szempontból leginkább aggályos kérdéseivel kapcsolatos kritériumokat, vagy pedig fellépnek annak érdekében, hogy a beszállítói láncok környezeti teljesítményét a legjobb gyakorlat terjesztésével és környezeti teljesítményértékeléssel javítsák.

Alkalmazhatóság

A beszállítói láncok javításának leghatékonyabb mechanizmusait minden kiskereskedő meghatározhatja. A saját márkanévvel forgalmazott termékekkel is rendelkező nagyméretű kiskereskedők valamennyi fenti elvet alkalmazhatják.

A **kisvállalkozások** esetében ez a megoldás arra korlátozódik, hogy harmadik fél általi tanúsítás alapján, a választékszűrés vagy a zöld közbeszerzés érdekében meghatározzák a kiemelt termékek körét. Hosszú távú szisztematikus és célirányos törekvésről lévén szó, a megoldás nem igényel jelentős ráfordítást.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M17) Azon termékek eladásának százalékos aránya, amelyek olyan beszállítói láncból származnak, amelynek környezeti teljesítményét a kiskereskedő tanúsítás, kiskereskedői minősítő rendszerek vagy saját fellépése segítségével javította	(K13) A központi termékek beszerzésére szolgáló beszállítói láncok szisztematikus értékelése (egyéni vagy konzorcium keretében)
(M18) A kiemelt termékek beszerzésére igénybe vett beszállítói láncok közül azoknak a száma, amelyek környezeti teljesítménye a legjobb gyakorlat alkalmazása nyomán széles körben javult (a csoporton belül a „javított” termékek aránya az eladási értéket tekintve legalább 50 %)	

3.2.3. A kiemelt termékcsoportok választékának szűrése és a zöld közbeszerzés alkalmazása harmadik fél általi tanúsítás alapján

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők kizárják kínálatukból a legkevésbé fenntartható termékeket (például a veszélyeztetett fajokat), és széles körben (cél: az eladások 100 %-ára vonatkozóan) megkövetelik mindazon termékek harmadik fél által létrehozott környezetvédelmi minősítő rendszerek szerinti tanúsítását, amelyeket a környezeti teljesítmény javításával összefüggésben kiemelt termékként határoztak meg. A környezetvédelmi minősítő rendszerek termékekre és/vagy beszállítókra vonatkozhatnak, és alapszintűek, színvonalasak vagy példaértékűek lehetnek aszerint, hogy mennyire szigorú és mennyire átfogó környezetvédelmi követelményeket tartalmaznak (lásd a 3.8. táblázatban található illusztratív, nem kimerítő felsorolás példáit). A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a széles körben elismert környezetvédelmi minősítő rendszerek közül a rendelkezésre álló legmagasabb szintűt alkalmazzák.

3.8. táblázat

Példák a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat ezen eleméhez kapcsolódó kiválósági referenciakövetelményt alátámasztó legjobb gyakorlatra: nem kimerítő illusztratív felsorolás

Termékcsoport	Példa a legjobb gyakorlatra (az eladott termékeken belüli részarány tényleges értéke vagy célértéke)
Kávé, tea	100 % Fair-trade; 100 % 4C
Gyümölcs, zöldségfélék	100 % Global GAP
Zsírok, olajok	100 % RSPO; 100 % RTRS
Tengeri állatok (élelmiszerként való felhasználásra)	100 % MSC
Cukor	100 % Fair-trade
Textiltermékek	100 % BCI
Fa, papír	100 % FSC

Alkalmazhatóság

Minden kiskereskedő alkalmazhatja. A kiválósági referenciakövetelmény a nagyméretű kiskereskedők saját márkanévvel forgalmazott termékeire vonatkozik.

A saját márkanévvel forgalmazott termékekkel nem rendelkező **kisvállalkozásoknak** ajánlatos elkerülniük a környezeti szempontból legkárosabb termékeket (például a veszélyeztetett halfajokat), és helyettük olyan, márkanév alatt forgalmazott termékeket kínálniuk, amelyek a vonatkozó környezetvédelmi minősítő rendszerek alapján tanúsítva vannak (lásd például a 3.3. táblázatot).

A harmadik felek környezetvédelmi minősítő rendszerei nem minden esetben fedik le az összes lényeges környezeti tényezőt és a beszállítói láncok minden egyes folyamatát, és környezetvédelmi szempontból szigorú, széles körben alkalmazható minősítő rendszerek nem minden termékcsoport esetében léteznek. A 3.8. táblázatban nem szereplő termékcsoportok a beszállítói láncok környezeti teljesítményének javítása keretében a termék- vagy beszállítóspecifikus követelmények érvényesítésével, a kiskereskedő saját fellépésével (például a beszállító teljesítményének értékelése alapján) és az „élenjáró” ökotermékek előtérbe helyezésével (lásd a soron következő pontokat) célozhatók meg.

Ha a környezetvédelmi tanúsítás „megrendelésminősítő” kritériumként van kikötve, akkor a követelmények teljesítésével és a tanúsítással járó költségek a beszállítókat terhelik, nem hárulnak a kiskereskedőkre. A legjobb gyakorlat keretében azonban a kiskereskedők segítik a már meglévő beszállítóikat a tanúsítás megszerzésében, és ily módon a költségek megoszthatók a két fél között. A beszállítók szempontjából a követelmények teljesítésének költségei olyan befektetésnek tekinthetők, amelynek hatására javul termékeik piaci elfogadottsága, és ezáltal esetleg nagyobb felárak számíthatók fel. A kiskereskedők szempontjából az esetleges többletköltségeket a beszállítói láncokban rejlő kockázatok csökkenése, illetve potenciális árképzési és marketingelőnyök ellensúlyozhatják.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M19) Azon eladott termékek százalékos aránya (eladási értékben kifejezve) egy adott termékcsoporton belül, amelyek egy meghatározott, harmadik fél által létrehozott környezetvédelmi minősítő rendszer alapján tanúsítva vannak	(K14) A kiskereskedő folyamatosan eredményeket mutat fel egy olyan részletes terv végrehajtásában, amely arra irányul, hogy egyes meghatározott termékcsoportokban (például kávé, tea, zsírok és olajok, cukor, textiltermékek) a saját márkanévvel forgalmazott termékek 100 %-a „színvonalas” környezetvédelmi minősítő rendszer (3.6. táblázat) szerint tanúsítva legyen.
(M20) A harmadik fél által létrehozott minősítő rendszer környezetvédelmi szigorúsága és teljessége, amit nagy vonalakban az jelez, hogy az adott standard alapszintűként, színvonalasként vagy példaértékűként sorolható-e be	(K15) A kiskereskedő folyamatosan eredményeket mutat fel egy olyan részletes terv végrehajtásában, amely arra irányul, hogy azokban a termékcsoportokban (például élelmiszerként való felhasználásra szánt tengeri állatok, fa, papír), amelyek egyes meghatározott „példaértékű” környezetvédelmi minősítő rendszerek (3.7. táblázat) alá tartoznak, a termékek 100 %-a tanúsítva legyen.
(M19) Azon termékcsoportok száma, amelyeken belül a termékek legalább fele harmadik fél által létrehozott környezetvédelmi minősítő rendszer alapján tanúsítva van	

3.2.4. Környezetvédelmi követelmények érvényesítése a kiemelt termékcsoportok beszállítóival szemben

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a kiemelt termékekkel és beszállítóikkal szemben környezetvédelmi kritériumokat fogalmaznak meg a környezetvédelmi szempontból leginkább aggályos kérdésekkel kapcsolatban, és a termékek és a beszállítók auditálásán keresztül megkövetelik ezek teljesítését.

Alkalmazhatóság

A nagyméretű kiskereskedők, valamint a saját márkanévvel forgalmazott kiemelt termékek esetében alkalmazható. A többletköltségek minimalizálása érdekében a beszállítók környezeti teljesítményének auditálása beépíthető a társadalmi ellenőrzési és a termék-minőségellenőrzési rendszerekbe. A beszállítók szempontjából a követelmények teljesítésének költségeit ellensúlyozhatja a termékeik iránti kiszámíthatóbb kereslet és termékeik könnyebb értékesítése, valamint az ebből fakadó esetleges árnövelési lehetőség. A kiskereskedők szempontjából a költségeket ellensúlyozhatja a fenntarthatatlan működés következtében a kiskereskedő hírnevével kapcsolatban jelentkező, illetve a beszállítói láncok hozzáférhetőségével kapcsolatban közép távon jelentkező kockázatok csökkenése, valamint az ebből fakadó esetleges árnövelési és értékesítésbővítési lehetőség.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M22) Azon saját márkanévvel forgalmazott termékek eladásainak százalékos aránya egy adott termékcsoporton belül, amelyek teljesítik a meghatározott környezetvédelmi követelményeket	(K16) Egy adott termékcsoporton belül a saját márkanévvel forgalmazott termékek eladásainak 100 %-a teljesíti a kiskereskedő által meghatározott környezetvédelmi követelményeket.
(M23) Az e követelményekben megtestesülő környezeti teljesítmény	
(M24) A százalékos megfelelési célszámok azon termékcsoportok esetében, amelyekre széles körű teljesítési program vonatkozik	
(M25) Azon termékcsoportok száma, amelyeken belül a termékek több mint fele teljesíti a meghatározott környezetvédelmi követelményeket	

3.2.5. A beszállítók teljesítményének javítása teljesítményértékeléssel és a legjobb gyakorlat terjesztésével

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők törekednek beszállítóik teljesítményének javítására, és ennek érdekében olyan információcsere-rendszert hoznak létre, amelynek segítségével értékelhető a beszállítók teljesítménye, továbbá terjesztik a legjobb gyakorlatot. Ez az utóbbi elem mind a harmadik felek által létrehozott minősítő rendszereknek, mind pedig a kiskereskedő által meghatározott kritériumoknak való megfelelésben segítheti a beszállítókat.

Alkalmazhatóság

A nagyméretű kiskereskedők, valamint a saját márkanévvel forgalmazott kiemelt termékek esetében alkalmazható. A kiskereskedők az átvételi ár csekély mértékű növelésével ösztönözhetik a beszállítók részvételét a teljesítményjavítási programokban, és felvállalhatják az adatok összesítésével és a jobb vezetési gyakorlat terjesztésével kapcsolatos költségeket. Ezeket a költségeket várhatóan ellensúlyozni fogja a fenntarthatatlan működés következtében a kiskereskedő hírnevével kapcsolatban jelentkező, illetve a beszállítói láncok hozzáférhetőségével kapcsolatban középtávon jelentkező kockázatok csökkenése, valamint az ebből fakadó esetleges árnövelési lehetőség. A beszállítók és a kiskereskedők szerződésben rendezhetik a hatékonyság javulásában tapasztalt előrelépés hozadékain való osztozás módját.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M26) Azon saját márkanévvel forgalmazott termékek eladásainak százalékos aránya, amelyek olyan beszállítóktól származnak, amelyek részt vesznek a kiskereskedőnek a környezeti teljesítmény javítására irányuló programjaiban	(K17) Egy meghatározott termékcsoporton belül a saját márkanévvel forgalmazott termékek 100 %-a olyan beszállítóktól kerül beszerzésre, amelyek részt vesznek a kiskereskedőnek a környezeti teljesítmény javítására irányuló programjaiban.
(M27) Az e programokban megtestesülő környezeti teljesítmény szintje	
(M28) A százalékos részvételi célszámok azon termékcsoportok esetében, amelyekkel összefüggésben a kiskereskedő saját program keretében törekszik a beszállítók környezeti teljesítményének javítására	
(M29) Azon termékcsoportok száma, amelyeken belül a termékek legalább fele olyan beszállítóktól származik, amelyek részt vesznek a kiskereskedőnek a környezeti teljesítmény javítására irányuló programjaiban	

3.2.6. Együttműködésen alapuló kutatás-fejlesztés a beszállítói láncok fenntarthatóságának széles körű javítása és az innováció érdekében

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők más érdekeltekkel folytatott stratégiai együttműködés keretében olyan innovatív megoldásokat keresnek és dolgoznak ki, amelyek javítják a beszállítói láncok fenntarthatóságát, továbbá széles körben elfogadott környezetvédelmi minősítő rendszereket dolgoznak ki.

Alkalmazhatóság

A beszállítói láncok fenntarthatóságának javítása érdekében a saját márkanévvel forgalmazott termékekkel rendelkező nagyméretű kiskereskedők bármelyike együttműködhet kutatóintézetekkel és tanácsadó cégekkel. A kiskereskedőnek célszerű lehet ezt a kutatási-fejlesztési tevékenységet elsősorban azon termékcsoportok esetében kezdeményeznie, amelyekhez nem léteznek kereskedelmi szempontból működőképes, széles körben alkalmazható fenntarthatóság-javítási lehetőségek. Ez a törekvés tekinthető úgy, hogy befektetést jelent a fenntartható és gazdaságilag versenyképes beszállítói láncokhoz való hozzáférésbe.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M30) A fenntartható beszállítói láncokkal kapcsolatos kutatási ráfordítás összege (a forgalom százalékában)	—
(M31) Annak kvalitatív értékelése, hogy a kutatás innovatív, más léptékben is alkalmazható és nagy lehetőségeket magukban rejtő fenntarthatóság-javítási lehetőségekre irányul-e	
(M32) Olyan konkrét javulás a környezeti teljesítményben, amely a kutatási eredmények felhasználásának tudható be	

3.2.7. Az „élenjáró” ökotermékek előtérbe helyezése

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők előtérbe helyezik az „élenjáró” tanúsított ökotermékeket. Ennek fontos eszköze a tájékoztatási kampányok szervezése, a beszerzés- és az árazáspolitikai, az érintett termékek megfelelő elhelyezése az üzletben belül, valamint a reklám; ezek az eszközök még hatásosabbá tehetők saját márkanévvel forgalmazott ökológiai termékcsaládok létrehozásával.

Alkalmazhatóság

Minden kiskereskedő tarthat „élenjáró” ökotermékeket, illetve ösztönözheti ezek fogyasztását. A nagyméretű kiskereskedőknek több lehetőségük van ezen a téren, mert saját márkanévvel forgalmazott ökotermékcsaládokat alakíthatnak ki. A beszállítók az „élenjáró” termékként való tanúsítással kapcsolatos költségeiket átháríthatják a kiskereskedőkre. Az „élenjáró” termékként tanúsított ökotermékek esetében jelentősen magasabb árak érhetők el, és nagyobb haszonkulcs alkalmazható. A saját márkanévvel forgalmazott ökotermékcsaládok hatására – a pozitív „kisugárzó hatás” következtében – a kiskereskedő saját márkanévvel forgalmazott többi termékének eladásai is nőhetnek.

A **kisvállalkozások** esetében is alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M33) Azon termékek eladásainak százalékos aránya egy meghatározott termékcsaládon belül, amelyek példaértékű környezetvédelmi minősítő rendszer alapján „élenjáró” termékként tanúsítva vannak	(K18) Az élelmiszer-termékcsoporthoz belül az eladások 10 %-a ökológiai termékként (biotermékként) tanúsítva van.
(M34) Azon termékcsoporthoz száma, amelyeken belül a kiskereskedő kínál „élenjáró” ökoterméket	(K19) A pamuttermékek eladásainak 50 %-a ökológiai termékként (biotermékként) tanúsítva van.
(M35) Kellően kiterjedt saját márkanévvel forgalmazott ökotermékcsalád megléte (igen/nem)	(K20) Az élelmiszerek körén kívüli termékcsoporthoz az eladások 10 %-a harmadik fél általi ellenőrzésen alapuló hivatalos környezetvédelmi címkét visel az ISO szerinti I. típus meghatározásának megfelelően.

3.3. Fuvarozás és logisztika

3.3.1. Zöld közbeszerzési és környezetvédelmi követelmények a fuvarozókkal szemben

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a harmadik felek által nyújtott fuvarozási és logisztikai szolgáltatások beszerzésekor követelményeket támasztanak a környezeti teljesítmény és a beszállítás területén, beleértve az e dokumentumban leírt legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatra vonatkozó követelményeket is.

Alkalmazhatóság

A fuvarozási és a logisztikai feladatait minden kiskereskedő legalább részben harmadik felektől beszerzett szolgáltatások útján látja el, és a beszerzéssel kapcsolatos döntéseiben figyelembe vehet hatékonysági, illetve környezetvédelmi kritériumokat. A fuvarozási és a logisztikai műveletek hatékonyságának javítása csökkenti a működési költségeket, és hatásos nyomonkövetési és beszámolási tevékenységet feltételez. A hatékonyan működő harmadik felek az általuk nyújtott fuvarozási szolgáltatásokért ezért esetleg alacsonyabb árakat kérhetnek a kiskereskedőktől.

A **kisméretű kiskereskedők** általában harmadik feleket vesznek igénybe ezen a területen.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M36) Környezeti vonatkozású minősítő rendszerek keretében tanúsított fuvarozók százalékos aránya (ideértve a beszámolási programokban való regisztrálást is)	(K21) A fuvarozási és logisztikai szolgáltatást nyújtó harmadik felek 100 %-a:
(M37) A meghatározott környezetvédelmi követelményeket teljesítő vagy az e dokumentumban ismertett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot követő fuvarozók százalékos aránya	i. teljesíti a harmadik felek környezeti vonatkozású minősítő rendszerei keretében alkalmazott követelményeket;
	ii. teljesíti a meghatározott környezetvédelmi követelményeket; vagy
	iii. követi az e dokumentumban ismertett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot.

3.3.2. A hatékonyság nyomon követése és beszámolás a hatékonyságról minden fuvarozási és logisztikai művelet esetében

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők – a házoni belüli műveletek nyomon követése, valamint a harmadik felek által végzett műveletekre vonatkozó adatok alapján – minden, az elsődleges beszállítók, az elosztóközpontok, a kiskereskedő és a hulladékgyűjtőközpontok közötti fuvarozási és logisztikai művelet hatékonyságáról és környezeti teljesítményéről beszámolnak.

Alkalmazhatóság

Minden kiskereskedő alkalmazhatja. A házoni belüli fuvarozási és logisztikai műveletekre vonatkozó beszámolás csak a nagyobb méretű kiskereskedők esetében jön szóba. A hatékony nyomon követés és beszámolás a szükséges informatikai rendszerek kiépítése és a kapcsolódó igazgatási feladatok ellátása terén kismértékű beruházást igényel, de segít azonosítani azokat a lehetőségeket, amelyekkel javítható a fuvarozási és a logisztikai műveletek hatékonysága.

A **kisvállalkozások** esetében a különböző szállítási módokra vonatkozóan átlagos kibocsátási tényezők állnak rendelkezésre a kibocsátás mennyiségének megbecslésére.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M38) A fuvarozási és a logisztikai műveletek során évente kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége (ÜHG-mennyiség) tonna CO ₂ -egyenértékben kifejezve	(K22) A kiskereskedő az elsődleges beszállítók, a kiskereskedelmi üzletek és a hulladékgyűjtőközpontok közötti fuvarozási és logisztikai műveletek 100 %-ára vonatkozóan – a harmadik felek által végzett ilyen műveleteket is ideértve – beszámol a következő mutatókról:
(M39) Kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott légköbméterenként, illetve raklapenként	i. a különböző szállítási módok százalékos aránya;
(M40) Megtörténik-e a beszámolás a következő paraméterekről minden érintett fuvarozási és logisztikai művelet vonatkozásában:	ii. kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott légköbméterenként vagy raklapenként.
i. a különböző szállítási módok kilométer- és tonnakilométer-adatai, illetve ezek százalékos aránya	(K23) A kiskereskedő az elsődleges beszállítók, a kiskereskedelmi üzletek és a hulladékgyűjtőközpontok közötti házoni belüli fuvarozási és logisztikai műveletek 100 %-ára vonatkozóan beszámol a következő mutatókról:
ii. kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott tonnánként, légköbméterenként, illetve raklapenként	i. kapacitáskihasználtság (tömegben vagy térfogatban számított százalékos érték);
(M41) Megtörténik-e a beszámolás a következő mutatókról minden házoni belüli fuvarozási és logisztikai művelet vonatkozásában:	ii. kilogramm CO ₂ -egyenérték tonna-kilométerenként.
i. kapacitáskihasználtság (tömegben vagy térfogatban számított százalékos érték)	
ii. kilogramm CO ₂ -egyenérték tonna-kilométerenként	

3.3.3. A fuvarozási műveletek hatékonyságának beépítése a beszerzési döntésekbe és a csomagolástervezésbe

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a beszerzési döntésekbe és a csomagolástervezésbe beépítik szempontként a fuvarozási műveletek hatékonyságát; ennek érdekében életciklus-szemléletet követve értékelik a különböző régiókból beszerzett termékeket, a csomagolások tervezését pedig úgy végzik, hogy maximalizálják a fuvarozási egységek rakomány-sűrűségét.

Alkalmazhatóság

A saját márkánévvel forgalmazott termékcsaládokkal rendelkező nagyméretű kiskereskedők esetében alkalmazható. Nagymértékben függ a termékek és a beszerzési források helyétől, és számos különböző beszerzési tényezővel van összefüggésben. A csomagolást illetően a csomagolt termékek sűrűségének növelése jelentős mértékben növelheti a fuvarozási műveletek hatékonyságát, és ezáltal csökkentheti a fuvarozási költségeket.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M39) Kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott léghőméterenként (vagy raklapenként)	(K24) A rakománysűrűségek növelése és a fuvarozási és logisztikai műveletek hatékonyságának maximalizálása érdekében a csomagolások folyamatosan átalakításra kerülnek (igen/nem).
(M42) A fuvarozási műveletek megoszlása az egyes szállítási módok között	
(M43) Azon termékcsoportok száma, amelyeken belül a kiskereskedő a beszerzési forrást vagy a csomagolást kifejezetten azért módosította, hogy csökkentse a fuvarozási és logisztikai műveletek környezeti hatásait, valamint a termék teljes életciklusra vetített környezeti hatásait	
(M44) A csomagolások folyamatos átalakítása a rakománysűrűségek növelése és a fuvarozási és logisztikai műveletek hatékonyságának maximalizálása érdekében (igen/nem)	

3.3.4. Áttérés hatékonyabb szállítási módokra

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a fuvarozással lefedett távolságok lehető legnagyobb része vonatkozásában hatékonyabb szállítási módokra térnek át: a vasutat vagy a vízi áru fuvarozást választják, nagyobb tehergépjárműveket vesznek igénybe, és minimalizálják a légi áru fuvarozás szerepét. Mivel az első és az utolsó kilométereken gyakran elkerülhetetlen a közúti fuvarozás, ez a választási lehetőség általában inkább csak az elsődleges elosztás szakaszában, azaz a beszállítók elosztóközpontjai és a kiskereskedő elosztóközpontjai között áll fenn. A szállítási módok közötti váltás ezért az elosztási hálózatok optimalizálását igényli, hiszen figyelembe kell venni a különböző szállítási módok közötti átrakódásokat (például az elosztóközpontokat a vasút és a vízi közlekedési hálózatok közelében kialakítva). A kisebbről nagyobb tehergépjárművekre való áttérés, ideértve a két rakfelületű pótkocsik igénybevételét is, azért jöhet szóba, mert a nagy tehergépjárművek sokkal hatékonyabbak, mint a kicsik. Egy adott termék esetében a szállítási módok közötti váltás akkor is kihat a beszerzési döntésekre, ha a fuvarozás jelentős hányadát teszi ki a termék teljes életciklusa során jelentkező környezeti hatásoknak (figyelembe véve a teljes életciklus valamennyi lényeges elemét).

3.9. táblázat**A szállítási módok rangsora környezeti kímélő voltuk alapján**

Hely	Szállítási mód
1.	Tehervonat
2.	Óceánjáró hajó
3.	Belvízi hajóút
4.	Nagyméretű tehergépjármű
5.	Közepes méretű tehergépjármű
6.	Kisméretű tehergépjármű
7.	Légi áru fuvarozás

Alkalmazhatóság

Az áru fuvarozás kevésbé környezetszennyező módon történő lebonyolítása érdekében minden kiskereskedő felléphet legalább a járműméret helyes megválasztásával, de a legtöbb nagyméretű kiskereskedő azzal is, ha az elsődleges elosztást legalább részben közút helyett vasúton vagy vízen oldja meg. Ahhoz azonban, hogy a kiskereskedők áru fuvarozási műveletei nagyobb arányban kerüljenek át a vasútra és a belvízi útvonalakra, javítani kell a nemzeti vasúti és vízi infrastruktúrát, és az infrastruktúra-üzemeltető vállalkozásoknak nagyobb mértékben kell egymással határokon átívelő módon együttműködniük. Ezért a nemzeti áru fuvarozási infrastruktúra és szakpolitika (például az útdíjrendszer) jelentős mértékben befolyásolhatja az áru fuvarozás területén a kiskereskedők javítási és döntéshozatali mozgásterét.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható, kivéve abban az esetben, ha az árubeszerzési lehetőségek egyes termékek esetében hatékonyabb szállítási módok igénybevételére adnak módot.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M45) Az elsődleges beszállítók és az üzletek közötti összes áru fuvarozás (tonnakilométer) meghatározott hatékonyabb szállítási módok igénybevételével teljesített százalékos aránya	(K25) Az elsődleges beszállítók és a kiskereskedelmi elosztóközpontok közötti szárazföldi áru fuvarozás eladási érték szerint több mint 50 %-ban vízen vagy vasúton bonyolódik (ha az infrastruktúra ezt lehetővé teszi).
(M46) A nemzetközi áru fuvarozás (tonnakilométer) meghatározott hatékonyabb szállítási módok igénybevételével teljesített százalékos aránya	(K26) A nem szárazföldi úton végzett áru fuvarozási műveletek eladási érték szerint több mint 99 %-ban hajón bonyolódnak.

3.3.5. Az elosztóhálózat optimalizálása

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a következő módzatok közül a leghatékonyabbat szisztematikusan követve optimalizálják az elosztóhálózatot: i. központosított, vasúti és vízi kapcsolattal egyaránt rendelkező stratégiai logisztikai központok igénybevételével; ii. horizontálisan központosított logisztika (központi raktárak) útján; iii. közvetlen szállítással.

Alkalmazhatóság

A házon belüli áru fuvarozó és logisztikai részleggel rendelkező nagyméretű kiskereskedők és a külső fuvarozók esetében alkalmazható, különösen akkor, ha a termékek beszerzése nagy távolságról történik. A megoldás általában nem igényel jelentős ráfordítást, a vasúthálózathoz és a vízi közlekedési hálózathoz egyaránt csatlakozó új logisztikai központok építése azonban igen. A szállítóeszközök kihasználtságának növelése és a hatékonyabb szállítási módok igénybevétele – különösen a nagy távolságú fuvarozási műveletek esetében – jelentősen csökkentheti a működési költségeket.

A **kisvállalkozások** esetében nem alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M39) Kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott léghőméterenként (vagy raklaponként)	(K27) A kiskereskedő az elosztóhálózatokat szisztematikus módon optimalizálja a logisztikai központok helyének stratégiai megválasztásával, horizontálisan központosított logisztika (központi raktárak) útján és közvetlen szállítással.
(M47) Alkalmazott központi raktárak száma, alkalmazott stratégiai logisztikai központok száma vagy igénybe vett közvetlen szállítási útvonalak száma	
(M48) Az elosztóhálózat optimalizálására irányuló konkrét intézkedések következtében az áru fuvarozási és logisztikai műveletekből származó ÜHG-kibocsátásban bekövetkező százalékos csökkenés	
(M49) Az áru fuvarozási és logisztikai műveletek olyan szolgáltatóval való elvégztetése, amely optimalizált elosztóhálózattal rendelkezik (igen/nem)	
(M50) Az elosztóhálózatok szisztematikus optimalizálása a logisztikai központok helyének stratégiai megválasztásával, horizontálisan központosított logisztika (központi raktárak) útján és közvetlen szállítással (igen/nem)	

3.3.6. Az útvonaltervezés optimalizálása, a telematika alkalmazása, a járművezetők továbbképzése

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az útvonaltervezés optimalizálásával, a telematika alkalmazásával és a járművezetők továbbképzésével optimalizálják működésüket. A hatékony útvonaltervezés keretében az üzletekbe árut szállító járművek a visszaúton hulladékot, illetve a beszállítóktól az elosztóközpontokba szállítandó árut visznek, és az áru kiszállítása – a forgalomtorlódások elkerülése érdekében – részben éjszaka történik.

Alkalmazhatóság

Alkalmazható minden olyan termék esetében, amelyet házon belüli fuvarozási és logisztikai részleggel rendelkező nagyméretű kiskereskedők számára kell szállítani, valamint a külső fuvarozók esetében. A járművezetők továbbképzésével általában 5 %-kal csökkenthető az üzemanyag-felhasználás. Az útvonaltervezés optimalizálása nagy informatikai ráfordítást igényelhet, de csökkentheti a tőkeberuházások költségét (kevesebb tehergépjárművet kell tartani), és jelentősen csökkenti a működési költségeket (az üzemanyagköltséget).

A **kisvállalkozások** esetében akkor alkalmazható, ha saját szállítójárművel rendelkeznek (például az áruk kiszállítására).

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M39) Kilogramm CO ₂ -egyenérték fuvarozott léghébméterenként (vagy raklaponként)	(K28) A járművezetők 100 %-a folyamatos továbbképzésben részesül a hatékony járművezetésről, vagy olyan ösztönzőrendszer működik, amely hatékony járművezetésre sarkallja a járművezetőket.
(M51) A járműpark átlagos százalékos kihasználtsága (űrtartalom vagy raktömeg alapján), vagy a járműpark átlagos százalékos üres futása (járműkilométer), vagy a járműpark egy tonnakilométerre vetített átlagos ÜHG-kibocsátása (gramm CO ₂ -egyenérték per tonnakilométer)	
(M52) A hatékony járművezetés területén folyamatosan továbbképzett járművezetők százalékos aránya	
(M53) Hatékony járművezetésre sarkalló ösztönzőrendszer működtetése a járművezetők számára (igen/nem)	
(M54) A fuvarozási és logisztikai műveletekből származó ÜHG-kibocsátás százalékos csökkenése meghatározott intézkedések nyomán (hulladékfuvarozás vagy áru fuvarozás a beszállítók számára a visszaúton, a járművezetők továbbképzése és járművezetői ösztönzőrendszerek, csúcsidőn kívüli árukiszállítás)	
(M55) Az útvonaltervezés szisztematikus optimalizálása az üzletekbe árut szállító járművek visszaúti hulladékfuvarozásra vagy beszállítói áruk fuvarozására való igénybevételével, a telematika alkalmazásával, valamint a kiszállítási időszakok kiterjesztésével (igen/nem)	(K29) A kiskereskedő szisztematikus optimalizálja az útvonaltervezést az üzletekbe árut szállító járművek visszaúti hulladékfuvarozásra vagy beszállítói áruk fuvarozására való igénybevételével, a telematika alkalmazásával, valamint a kiszállítási időszakok kiterjesztésével (igen/nem).

3.3.7. A közúti járművek környezeti hatásainak minimalizálása a beszerzési döntéseken és a járművek átalakításán keresztül

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a közúti járművek környezeti hatásait a beszerzési döntéseken és a járművek átalakításán keresztül minimalizálják. Ennek keretében alternatív hajtású járműveket, hatékony, környezetkímélő és kevés zajt kibocsátó járműveket vásárolnak, a járműveiken aerodinamikai módosításokat hajtanak végre, és kis gördülési ellenállású gumiabroncsokat használnak.

Alkalmazhatóság

Alkalmazható minden olyan termék esetében, amelyet házon belüli fuvarozási és logisztikai részleggel rendelkező nagyméretű kiskereskedők számára kell szállítani, valamint a külső fuvarozók esetében. A nagy távolságokon nagy (80 km/h-nál nagyobb) sebességgel üzemeltetett járműveken az aerodinamikai módosításokra irányuló kisebb és az aerodinamikai szempontból kedvezőbb kialakítású vontatók és pótkocsik beszerzésére irányuló nagyobb ráfordítások legfeljebb két év alatt megtérülnek. A kis gördülési ellenállású gumiabroncsokra irányuló ráfordítások ugyanennyi idő alatt térülnek meg. Az alternatív hajtású járművek beszerzése jelentősen nagyobb beruházást igényel.

A **kisvállalkozások** esetében akkor alkalmazható, ha saját szállító járművel rendelkeznek (például az áruk kiszállítására).

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M56) járművek tüzelőanyag-fogyasztása (l/100 km) vagy kilogramm CO ₂ -egyenérték tonna-kilométerenként	(K30) A tehergépjárművek 100 %-a teljesíti az EURO V szabvány ⁽¹⁾ követelményeit, és a nehéz tehergépjárművek tüzelőanyag-fogyasztása 30 l/100 km-nél kisebb.
(M57) A különböző EURO osztályok követelményeit kielégítő járművek százalékos aránya az áru fuvarozásra igénybe vett járműparkon belül	(K31) A tehergépjárművek, a pótkocsik és a rakodóberendezések 100 %-a kielégíti a PIEK zajvédelmi előírásait vagy más azzal egyenértékű, éjszakai árukiszállítást lehetővé tevő követelményeket.
(M58) A PIEK zajvédelmi előírásait vagy más azzal egyenértékű, éjszakai árukiszállítást lehetővé tevő követelményeket kielégítő járművek, pótkocsik és rakodóberendezések százalékos aránya	(K32) A járművek alternatív üzemanyaggal működnek (földgáz, biogáz, villamos energia).
(M59) Az alternatív üzemanyaggal (ideértve a földgázt, a biogázt és a villamos energiát is) hajtott járművek százalékos aránya az áru fuvarozásra igénybe vett járműparkon belül	(M33) A járművek 100 %-a kis gördülési ellenállású gumiabroncsokkal van felszerelve.

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M60) A kis gördülési ellenállású gumibroncsokkal felszerelt járművek százalékos aránya az áru fuvarozásra igénybe vett járműparkon belül	(M34) A járművek és a pótkocsik 100 %-a aerodinamikai szempontból módosítva van, vagy eleve kedvező kialakítású.
(M61) Az aerodinamikai szempontból módosított vagy eleve kedvező kialakítású járművek és pótkocsik százalékos aránya az áru fuvarozásra igénybe vett járműparkon belül	
⁽¹⁾ A járműkibocsátásokra vonatkozó EURO VI szabvány 2012 végén lépett hatályba, ezért a jövőre nézve ez tekinthető kiválósági referenciakövetelménynek.	

3.4. Hulladékgazdálkodás

3.4.1. Az élelmiszer-hulladék képződésének minimalizálása

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők környezetbarát módon törekednek az élelmiszer-hulladék képződésének csökkentésére, és ennek érdekében nyomon követik folyamataikat, auditokat végeznek, prioritásokat határoznak meg, logisztikai kérdésekkel foglalkoznak, jobb eltartási mechanizmusokat alakítanak ki, ellenőrzésük alatt tartják az üzlethelyiségek, az elosztóközpontok és az áru fuvarozó járművek hőmérsékletét és levegőjének páratartalmát, továbbképzik munkatársaikat, adományoznak, tanácsokkal látják el fogyasztóikat, stb.; továbbá fermentálás révén törekednek az élelmiszer-hulladék hulladéklerakókban való elhelyezésének és égetésének elkerülésére.

Alkalmazhatóság

Költséghatékony intézkedésről van szó, amelyet méretétől függetlenül bármely élelmiszer-kiskereskedő bármely tagállamban alkalmazhat. Egyes helyeken azonban olyan szakpolitikai intézkedések lehetnek érvényben, amelyek az élelmiszer-adományozás elkerülésére/mellőzésére ösztönöznek.

Az élelmiszer-hulladék képződésének csökkentése érdekében minden **kisvállalkozás** alkalmazhat megelőző intézkedéseket. A jelentkező igazgatási költségeket ellensúlyozzák a hasznosítatlan termékek és a képződő hulladék mennyiségének csökkenése miatti megtakarítások.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmény
(M62) A képződő élelmiszer-hulladék tömege (kilogramm vagy tonna) abszolút mennyiségként vagy m ² -re vagy millió EUR forgalomra vetítve	(K35) Hulladéklerakókba és hulladékégető művekbe nem kerül élelmiszer-hulladék.
(M63) A képződő élelmiszer-hulladék mennyisége az összes beszerzett élelmiszer mennyiségének százalékában	
(M64) Az értékesítési idejüket tekintve lejárt, de az eltarthatósági idejüket tekintve még felhasználható, a jótékonyági intézményeknek adományozott élelmiszerek mennyisége (kilogramm vagy tonna)	
(M65) A hasznosításra (például fermentálásra) elküldött hulladék mennyisége (kilogramm)	
(M66) A hulladéklerakókba vagy hulladékégető művekbe szállított hulladék mennyisége (kilogramm)	

3.4.2. A hulladékgazdálkodás integrálása a kiskereskedő tevékenységébe

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők integrálják tevékenységükbe a hulladékgazdálkodást, és elsősorban a megelőzésre törekednek. A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat részeként a kiskereskedők például:

— a házon belüli hulladékgazdálkodás keretében:

- szelektív módon gyűjtik a hulladékot és készítik azt elő újrahasználatra: tömörítik, brikettálják a papír- és a műanyag hulladékot, hűtik az élelmiszer-hulladékot stb.,
- nyomon követik a hulladékképződést,
- előkészítik újrahasználatra a csomagolóanyagokat, például a beszállítók által és az elosztóközpontokban használt raklapokat és műanyag rekeszeket, a termékek eladótéri kiállítására szolgáló anyagokat és a házhoz szállítás csomagolóanyagait,
- továbbképzik munkatársaikat,

- a szervezeti intézkedések keretében:
  - kategória és végső rendeltetés szerinti bontásban figyelemmel kísérik az üzletekben képződő hulladék mennyiségét,
  - a csomagolóanyagokkal (amelyek újrahasználatra vagy újrafeldolgozásra kerülhetnek), az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaival és más hulladékfajtákkal (például a veszélyes hulladékkal) való gazdálkodás területén a fordított logisztika szemléletmódját alkalmazzák a beszállítók, a kezelőlétesítmények és/vagy az elosztóközpontok felé,
  - helyi és vagy regionális hulladékgazdálkodási partnerségeket hoznak létre,
  - arra buzdítják a fogyasztókat, hogy a háztartásokban felelős módon bánjanak a hulladékkal.

Alkalmazhatóság

A fentiekben ismertetett technikákat minden kiskereskedő alkalmazhatja. A felvázolt elvek a jelentős számú üzletet és elosztóközpontot fenntartó kiskereskedők esetében is alkalmazhatók. A képződő hulladék mennyiségének tényleges csökkentésére fordított erőforrások gazdaságilag megtérülnek. Az elosztóközpontokba való ömlesztett visszaszállítással csökkenthetők a hulladékkezelés költségei azokhoz a költségekhez képest, amelyek helyi szinten vagy egy-egy üzlet szintjén jelentkeznek.

A jelentős mennyiségű hulladékot termelő **kisvállalkozásoknak** ajánlatos erőforrásokat elkülöníteniük a helyes hulladékgazdálkodásra, és munkatársaiknak ilyen tárgyú továbbképzéseket szervezniük.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutató és kiválósági referenciakövetelmény

Környezeti teljesítménymutató	Kiválósági referenciakövetelmény
(M67) Újrafeldolgozási és újrahasználati arányok	(K36) Az üzlet működése hulladékgazdálkodási rendszert is tartalmaz, és ennek célja a másodlagos csomagolóanyagok 100 %-ának újrafeldolgozása vagy újrahasználat.

3.4.3. A műanyag palackok és a használt termékek visszavétele

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők visszavételi rendszert működtetnek és építenek be vállalati logisztikai rendszereikbe például a polietilén-tereftalát (PET) és a polietilén (PE) palackok gyűjtése érdekében.

Alkalmazhatóság

Az élelmiszer-kiskereskedők és különösen a nagy áruházláncok alkalmazhatják. Erőforrásokat, fenntartást és felszerelést igényel. Egyes országokban (például Hollandiában, Svédországban és Németországban) már kötelező.

A **kisvállalkozások** esetében a visszavételi rendszer napi működtetése külön erőforrásokat igényel.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutató és kiválósági referenciakövetelmény

Környezeti teljesítménymutató	Kiválósági referenciakövetelmény
(M68) A visszavételi rendszer hatálya alá tartozó, a fogyasztóktól származó palackok újrafeldolgozási aránya az eladás százalékában	(K37) A fogyasztók által visszahozott termékek aránya a nem betétes termékek esetében 80 %, a betétes termékek esetében 95 %.

3.5. Kevesebb papír, illetve tanúsított vagy újrahasznosított papír használata a kiadványokban

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők az anyagfelhasználás visszafogásával törekednek a környezetre gyakorolt hatások csökkentésére, például optimalizálják a papírfelhasználást kereskedelmi kiadványaik elkészítésekor, vagy több környezetbarát papírt használnak fel.

Alkalmazhatóság

Minden kiskereskedőnek előnyére válhat, de különösen a hatalmas mennyiségben nyomtatott reklámkiadványokat előállító áruházláncok láthatják hasznát. A papírfogyasztás átgondolt csökkentése költségmegtakarítást eredményezhet.

A **kisvállalkozások** esetében is alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
(M69) A tanúsított papír százalékos aránya az összes felhasznált papírmennyiségben belül	(K38) A felhasznált papír 100 %-a tanúsított vagy újrahasznosított papír.
(M70) A felhasznált papír tömege	(K39) A papír tömege 49 g/m ² -nél kisebb.
(M71) A bevont papír százalékos aránya	(K40) A bevont papír százalékos aránya 10 %-nál kisebb.
(M72) Az EMAS keretében vagy az ISO 14001 alapján minősített nyomdák százalékos aránya	(K41) A nyomdák 100 %-a rendelkezik az EMAS vagy az ISO 14001 szerinti minősítéssel.

3.6. Esővíz összegyűjtése és hasznosítása

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők a tetőkről és a parkolókból származó esővizet összegyűjtik, és hasznosítják és/vagy a helyszínen a talajba vezetik.

Alkalmazhatóság

A saját tulajdonú épületben működő, illetve saját tulajdonú parkolóval rendelkező kiskereskedők alkalmazhatják, ha az adott hely megfelel bizonyos követelményeknek. Az alkalmazást befolyásolhatják az éghajlati viszonyok és a rendes települési esővízgyűjtő rendszer megléte. Nagy költségigényű megoldás.

A **kisvállalkozások** esetében is alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutató és kiválósági referenciakövetelmény

Környezeti teljesítménymutató	Kiválósági referenciakövetelmény
(M73) Tartalmazza-e a vízgazdálkodási rendszer az esővíz helyi összegyűjtését és/vagy talajba vezetését (igen/nem)	(K42) A vízgazdálkodási rendszer tartalmazza az esővíz összegyűjtését és/vagy helyi talajba vezetését.

3.7. Az egyszer használatos műanyag bevásárlótáskák kiküszöbölése és más intézkedések a fogyasztói magatartás befolyásolására

A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat keretében a kiskereskedők úgy befolyásolják a fogyasztók magatartását, hogy csökkenjenek a környezeti hatások; ennek keretében kampányokat szerveznek például a műanyag bevásárlótáskák használatának kiküszöbölésére, felelős reklámtevékenységet folytatnak, és jó tanácsokkal látják el a fogyasztókat.

Alkalmazhatóság

Minden kiskereskedő alkalmazhatja. Az alkalmazás fő hajtóereje általában a jogi környezet.

A **kisvállalkozások** esetében is alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutató és kiválósági referenciakövetelmény

Környezeti teljesítménymutató	Kiválósági referenciakövetelmény
(M74) A pénztáraknál kínált egyszer használatos bevásárlótáskák száma	(K43) A kiskereskedő a pénztáraknál nem kínál egyszer használatos bevásárlótáskákat.

4. AJÁNLOTT FŐ ÁGAZATSPECIFIKUS KÖRNYEZETVÉDELMI MUTATÓK

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
ENERGIAHATÉKONYSÁG					
1. Fajlagos energiafelhasználás	kWh/m ² év	Az üzlet egységnyi alapterületére vetített éves energiafelhasználás (villamos energia, hő, más tüzelőanyagok) Javaslatok: — A megújuló forrásból előállított energiát nem szabad levonni. — Az üzlet alapterületének meghatározásához korrekciós tényezők állnak rendelkezésre (a belmagasság és más műszaki paraméterek függvényében). Az „üzlet alapterületét” a kiskereskedő határozza meg. — A mennyiséget nem ajánlott korrigálni a nyitvatartási idő alapján. Az éves energiafelhasználási adatokról be kell számolni.	Üzlet (telephely), elosztóközpont vagy más, valamint a szervezet szintjén (összesített érték) Fő energiafogyasztó folyamatok szerinti bontásban: hő, áruhátsági célú villamos energia (ha van), más célú villamos energia	Energiahatékonyság	A helyiségfűtésre, helyiségűtésre és légkondicionálásra elfogyasztott energiamennyiségnek az eladótér 1 m²-ére vetített fajlagos értéke legfeljebb 0 kWh/m² év abban az esetben, ha az áruhátsági hulladékhője hasznosítható. Ha nem, akkor legfeljebb 40 kWh/m² év új épületek, legfeljebb 55 kWh/m² év meglévő épületek esetében. (Lásd e dokumentum 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3. és 3.1.4. pontját.)
2. Fajlagos áruhátsági célú energiafelhasználás	kWh/m év	Az eladótéri hűtőbútorok egy folyóméterre vetített fajlagos éves áruhátsági energiafelhasználása Javaslatok: — Nem alkalmazandó az eladótéri hűtőbútort nem tartalmazó üzletekre, például az élelmiszer nem árusító kiskereskedők esetében.	Üzlet (telephely)	Energiahatékonyság	A központosított módon üzemelő hűtőbútorok egy folyóméterre vetített fajlagos energiafogyasztása 3 000 kWh/m év. (Lásd e dokumentum 3.1.6. pontját.)
3. Világítási teljesítménysűrűség	W/m ²	A megvilágítási igények (az alapigények és a termékek kiemelő megvilágításával kapcsolatos igények) kielégítésére telepített világítási teljesítménynek az üzlet egységnyi alapterületére vetített éves értéke	Üzlet (telephely), elosztóközpont vagy más Üzlet részlege és napszak, ha szükséges	Energiahatékonyság	A telepített világítási teljesítmény élelmiszer-áruhátszákbán 12 W/m²-nél, szaküzletekben 30 W/m²-nél kisebb.

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
		Javaslatok: — A mutató az értékesítési hely típusától és elrendezésétől függ, és mérettől és típustól függetlenül minden kiskereskedő alkalmazhatja. — Az üzlet alapterületének meghatározásához korrekciós tényezők állnak rendelkezésre (a belmagasság és más műszaki paraméterek függvényében). Az „üzlet alapterületét” a kiskereskedő határozza meg. — Műszaki szempontból jó mutató a lumen/m², de az energiahatékonyság kapcsán a W/m² mértékegység használata ajánlott. — Értéke változhat az üzleten belül (részlegenként) és időben (napszak szerint).			(Lásd e dokumentum 3.1.7. pontját.)
4. Az energiahatékonyság figyelemmel kísérése	%	Az energiagazdálkodási rendszer keretében figyelemmel kísért üzletek százalékos aránya Javaslatok: — A monitoring terjedjen ki minden üzletre és a legfontosabb folyamatok mindegyikére. — A teljesítményértékelési mechanizmus esetleges alkalmazásáról tájékoztatást kell adni.	Üzlet (telephely) Folyamat	Energiahatékonyság	A monitoring az üzletek és a folyamatok 100 %-ára kiterjed. Bevezetésre kerültek a teljesítményértékelő mechanizmusok. (Lásd e dokumentum 3.1.5. és 3.1.8. pontját.)
5. A hűtőközeg-elszívás százalékos aránya	%	Hűtőközeg-veszteség a létesítményben alkalmazott összes hűtőközeg mennyiségének arányában. Javaslatok: — Nagy létesítményekben (központosított rendszerekben) történő élelmiszerhűtésre vonatkozik.	Üzlet (telephely), elosztóközpont vagy más, valamint a szervezet szintjén (összesített érték) Hűtőközegetípus	Kibocsátások	— (Lásd e dokumentum 3.1.6. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
		— Ajánlott az éves szinten beszerzett hűtőközeg-mennyiségből számítani. — A természetes hűtőközegeket alkalmazó létesítmények esetében környezetvédelmi szempontból nem releváns.			
6. A természetes hűtőközeget alkalmazó üzletek százalékos aránya	%	A természetes hűtőközeget alkalmazó üzletek százalékos aránya a hűtőbútorokkal rendelkező üzletek teljes számához viszonyítva Javaslatok: — Hűtőbútorokkal rendelkező élelmiszer-kiskereskedőkre vonatkozik.	Szervezet	Kibocsátások	Természetes hűtőközegek általános alkalmazása (Lásd e dokumentum 3.1.6. pontját.)

A BESZÁLLÍTÓI LÁNC KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNYE

7. Programok szisztematikus végrehajtása minden kiemelt termékcsoportban a beszállítói láncok javítása érdekében	Igen/nem	A mutató azt méri, hogy a kiskereskedő a beszállítói láncok javítása érdekében hajt-e végre szisztematikus módon minden kiemelt termékcsoportban programokat. Javaslatok: — Mérettől függetlenül minden kiskereskedő esetében alkalmazható. — A kisvállalkozások esetében a zöld közbeszerzés elveinek alkalmazásáról és a környezetbarát fogyasztásra való ösztönzésről van szó. — A nagyobb méretű, saját márkanévvel forgalmazott termékekkel is rendelkező kiskereskedők esetében nagyobb mértékben is lehetséges beépíteni az üzleti stratégiába a beszállítói láncok fenntarthatóságának követelményeit.	Szervezet, termékek beszállítói láncja	A beszállítói láncok környezeti teljesítményének javítása a következő alapmutatókat érinti: Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	A beszállítói láncok javítása érdekében minden kiemelt termékcsoportban programok kerülnek szisztematikus módon végrehajtásra (Lásd e dokumentum 3.2.1. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
8. A központi termékek beszerzésére szolgáló beszállítói láncok szisztematikus értékelése (egyénilag vagy konzorcium keretében)	Igen/nem	A mutató azt méri, hogy a kiskereskedő értékeli-e a beszállítói láncok környezeti hatásait, és meghatározza-e a beszállítói láncok javításának hatásos mechanizmusait. javaslatok: - Ha rendelkezésre állnak, az értékeléssel érintett termékek vonatkozásában a beszámolás kiterjedhet a környezetterhelés (CO₂-egyenérték, kg SO_x-egyenérték, kg VOC-egyenérték, kg 1,4-DCB-egyenérték, kg Sb-egyenérték, m³ víz, kg PO 4-egyenérték), a biológiai sokféleségre gyakorolt hatások és a helyi vízkészletekre gyakorolt hatások teljes életciklusra számított adataira (terméktömegre vetítve, illetve, ha az pontosabb, funkcionális egységenkénti bontásban). - A nagy értékben értékesített termékeket központi termékeknek kell tekinteni, és az értékelés során kiemelten kell kezelni.	Szervezet, termékek beszállítói lánc	A beszállítói láncok környezeti teljesítményének javítása a következő alapmutatókat érinti: Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	A központi termékek beszerzésére szolgáló beszállítói láncok szisztematikus értékelése (egyénilag vagy konzorcium keretében) (Lásd e dokumentum 3.2.2. pontját.)
9. A termékek által okozott környezeti hatások javításának gyorsasága	Meghatározott környezeti teljesítményszintűként tanúsított termékek eladásainak százalékos aránya	A következők arányokat kell figyelembe venni: Az eladások százalékos aránya a következő termékcsoportokon belül: - a harmadik fél által működtetett környezeti tanúsítási rendszerek keretében tanúsított termékek, - a saját márkanévvel forgalmazott termékek közül azok, amelyek teljesítik a kiskereskedő által a környezeti teljesítmény területén meghatározott követelményeket, - az ökológiai termékként (biotermékként) tanúsított élelmiszertermékek, - az ökológiai termékként (biotermékként) tanúsított pamuttermékek, - az ökocímkés termékek (az élelmiszerek körén kívül).	Szervezet, termékcsoportok	A környezetvédelmi minősítő rendszerek a következő alapmutatókat érintik: Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	Egy adott termékcsoporton belül a termékek 100 %-a harmadik fél által működtetett környezeti tanúsítási rendszerek keretében tanúsítva van. Egy adott termékcsoporton belül a saját márkanévvel forgalmazott termékek eladásainak 100 %-a teljesíti a kiskereskedő által meghatározott környezetvédelmi követelményeket. Az élelmiszer-termékcsoportokon belül az eladások 10 %-a ökológiai termékként (biotermékként) tanúsítva van. A pamuttermékek eladásainak 50 %-a ökológiai termékként (biotermékként) tanúsítva van.

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
					Az élelmiszerek körén kívül az egyes termékcsoportokon belül a termékek 10 %-a hivatalos, az ISO szerinti I. típusnak megfelelő környezetvédelmi címkét visel. (Lásd e dokumentum 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.5., 3.2.6. és 3.2.7. pontját.)

A FUVAROZÁS ÉS A LOGISZTIKA KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNYE

10. Az áru fuvarozás fajlagos energiafogyasztása	MJ/tkm	A tüzelőanyag formájában közvetlenül elfogyasztott energiamennyiség egy tonnakilométerre vetítve, az áru fuvarozási műveletekre összesen, valamint – a különböző szállítási módok összehasonlítása érdekében – szállítási módonkénti bontásban javaslatok: — A tüzelőanyag energiataralma alapján kell számítani. — A villamos energia esetében a villamosenergia-termelés primerenergia-felhasználása alapján (például 2,7-del szorozva) kell számítani.	Szervezet Szállítási módok, fő útvonalak	Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága	— (Lásd e dokumentum 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6. és 3.3.7. pontját.)
11. Az áru fuvarozás fajlagos ÜHG-kibocsátása (egységnyi termékmennyiségre és távolságra vetítve)	kg CO ₂ -egyenérték per tkm	A mutató az áru fuvarozási műveletek környezeti hatékonyságát méri. javaslatok: — A fosszilis tüzelőanyagok esetében az elégetésből származó közvetlen, valamint a kinyerésből és a feldolgozásból származó közvetett kibocsátásokat egyaránt számításba kell venni. — A villamos energia esetében a villamosenergia-termelés átlagos országos fajlagos ÜHG-kibocsátása alapján kell számítani. — A bioüzemanyagok esetében az adott tüzelőanyag-forráshoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátások életciklus-értékelés keretében meghatározott mennyiségéből kell számítani.	Szervezet Szállítási módok, fő útvonalak Tüzelőanyag-típus	Anyagfelhasználás hatékonysága Kibocsátások	— (Lásd e dokumentum 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6. és 3.3.7. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
12. Az áru fuvarozás fajlagos ÜHG-kibocsátása (egységnyi termék-mennyiségre vetítve)	kg CO ₂ -egyenérték per fuvarozott légköbméter (vagy raklap) kg CO ₂ -egyenérték per tonna fuvarozott áru	A mutató az áru fuvarozási műveletek összes környezeti hatását méri. A mutatóban megjelenik az is, hogy milyen távolságra történik a termékek fuvarozása. Értéke kisebb, ha a kiskereskedő a termékeket helyben/az adott régióban szerzi be. Javaslatok: — A fosszilis tüzelőanyagok esetében az elégetésből származó közvetlen, valamint a kinyerésből és a feldolgozásból származó közvetett kibocsátásokat egyaránt számításba kell venni. — A villamos energia esetében a villamosenergia-termelés átlagos országos fajlagos ÜHG-kibocsátása alapján kell számítani. — A bioüzemanyagok esetében az adott tüzelőanyag-forráshoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátások életciklus-értékelés keretében meghatározott mennyiségekből kell számítani.	Szervezet Szállítási módok, fő útvonalak Termékcsoport	Anyagfelhasználás hatékonysága Kibocsátások	— (Lásd e dokumentum 3.3.1., 3.3.2., 3.3.3., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6. és 3.3.7. pontját.)
13. A vízi és a vasúti fuvarozás százalékos aránya az elsődleges beszállítók és a kiskereskedő elosztóközpontjai közötti áru fuvarozási műveleteken belül	%	A mutató a hatékonyabb szállítási módoknak a kiskereskedő összes áru fuvarozási műveletén belüli részarányát méri. Javaslatok: — Az egyes szállítási módok részaránya tonnakilométer vagy eladási érték alapján számítható. — A szárazföldi úton (közúton, vasúton vagy belvízi hajóúton) és a nem szárazföldi úton (tengeren, légi fuvarozás útján) végzett fuvarozást külön kell kezelni. — A mutató a nagyobb távolságról beszerzett termékek esetében alkalmazandó.	Szervezet Fő útvonalak, de legalább különbségtétel a szárazföldi úton és a nem szárazföldi úton végzett fuvarozás között	Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága	Az elsődleges beszállítók és a kiskereskedelmi elosztóközpontok közötti szárazföldi áru fuvarozás tonnakilométer vagy eladási érték szerint több mint 50 %-ban belvízi hajóúton vagy vasúton bonyolódik (ha az infrastruktúra ezt lehetővé teszi). A nem szárazföldi áru fuvarozási műveletek eladási érték szerint több mint 99 %-ban hajón bonyolódnak. (Lásd e dokumentum 3.3.4. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
14. Az útvonaltervezés szisztematikus optimalizálása	Igen/nem	A mutató azt méri, hogy a kiskereskedő az elosztóhálózatait szisztematikus módon optimalizálja-e a logisztikai központok helyének stratégiai megválasztásával, horizontálisan központosított logisztika (központi raktárak) útján és közvetlen szállítással. Ide tartozik az is, hogy a kiskereskedő az üzletekbe árut szállító járműveket igénybe veszi-e a visszaúton hulladékfuvarozásra vagy beszállítói áruk fuvarozására, és alkalmaz-e telematikát, illetőleg kiterjesztett kiszállítási időszakokat.	Szervezet	Energiahatékonyság Anyagfelhasználás hatékonysága	Az útvonaltervezés szisztematikus optimalizálása (Lásd e dokumentum 3.3.5. és 3.3.6. pontját.)
15. Az EURO V szabvány követelményeit teljesítő járművek százalékos aránya	%	javaslatok: — A házon belüli áru fuvarozó és logisztikai részzel rendelkező nagyméretű kiskereskedők és a külső fuvarozók alkalmazhatják. — Lehetőleg a járművek tüzelőanyag-felhasználási hatékonyságát (l/100 km) is figyelemmel kell kísérni.	Szervezet	Kibocsátások	A tehergépjárművek 100 %-a teljesíti az EURO V szabvány követelményeit. (Lásd e dokumentum 3.3.7. pontját.)

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

16. Hulladékképződés	kg/év tonna/év kg/m ² év	A képződő hulladék éves tömege. javaslatok: — Kifejezhető az eladótér alapterületére vetített fajlagos értéként. — A különböző hulladéktípusok képződését elkülönítve kell figyelemmel kísérni.	Szervezet Hulladéktípus, például: élelmiszer-hulladék, műanyag, papír és kartonpapír, fa, fémek, veszélyes anyagok stb. A hulladék sorsa: újrahasználat, külső újrafeldolgozás, fermentáció, adományozás stb.	Hulladék	— (Lásd e dokumentum 3.4.1. és 3.4.2. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
17. A hulladéklerakókba vagy hulladékégetőkbe szállított élelmiszer-hulladék százalékos aránya	%	Az újrafeldolgozásra (például fermentálásra) el nem küldött élelmiszer-hulladék százalékos aránya az összes képződő élelmiszer-hulladékon belül	Szervezet	Hulladék	Hulladéklerakókba és hulladékégető művekbe az élelmiszer-hulladék 0 % -a kerül. (Lásd e dokumentum 3.4.1. pontját.)
18. A másodlagos csomagolás újrafeldolgozási aránya	%	Az újrafeldolgozott anyagok tömege elosztva az összes hulladék tömegével Javaslatok: — Egyes kiskereskedők az újrahasználatra kerülő anyagokat is beleszámítják. A mutatóval kapcsolatos beszámoláskor erre egyértelműen utalni kell.	Szervezet	Anyagfelhasználás hatékonysága Hulladék	Az üzlet működése hulladékgazdálkodási rendszert is tartalmaz, és ennek célja a másodlagos csomagolóanyagok 100 % -ának újrafeldolgozása vagy újrahasználat. (Lásd e dokumentum 3.4.2. pontját.)
19. A visszavett csomagolások és használt termékek százalékos aránya	%	A fogyasztóktól visszavett csomagolások (például műanyag palackok) és használt termékek (például elemek és elektromos berendezések) részaránya az érintett termékek összes eladásához viszonyítva Javaslatok: — A PET- és a PE-palackok visszavételi rendszere esetében a százalékos arányt a visszavételre alkalmas eladott palackok számából kiindulva kell meghatározni.	A visszavételre alkalmas csomagolás/termék típusa	Anyagfelhasználás hatékonysága Hulladék	A fogyasztók által visszahozott termékek aránya a nem betétes termékek esetében 80 % . A fogyasztók által visszahozott termékek aránya a betétes termékek esetében 95 % . (Lásd e dokumentum 3.4.3. pontját.)

ANYAGFELHASZNÁLÁS (A HŰTŐKÖZEG KIVÉTELÉVEL)

20. Tanúsított vagy újrahasznosított papír használata a kereskedelmi kiadványokban	%	A felhasznált tanúsított (például FSC) vagy újrahasznosított papír százalékos aránya a kereskedelmi kiadványokban	—	Anyagfelhasználás hatékonysága Hulladék	A felhasznált papír 100 % -a tanúsított vagy újrahasznosított papír. (Lásd e dokumentum 3.5. pontját.)

Mutató	Szokásos mértékegység	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. pont)	Kiválósági referenciakövetelmény és e dokumentum kapcsolódó pontjának megjelölése
VÍZGAZDÁLKODÁS					
21. Esővízgyűjtő rendszerrel rendelkező üzletek	%	Az esővízgyűjtő rendszerrel és/vagy az esővizet a talajba vezető rendszerrel rendelkező üzletek százalékos aránya	—	Víz	A vízgazdálkodási rendszer tartalmazza az esővíz összegyűjtését és/vagy helyi talajba vezetését. (Lásd e dokumentum 3.6. pontját.)
A FOGYASZTÓK MAGATARTÁSA					
22. Bevásárlótáskák száma	db	A pénztáraknál ingyenesen kínált vagy árusított műanyag bevásárlótáskák száma Javaslatok: — Az ingyenes egyszer használatos műanyag bevásárlótáskák számát korlátozni kell, de ugyanígy az árusított vagy reklámcélból ingyenesen adott ilyen bevásárlótáskák, valamint az árusított többször használható műanyag bevásárlótáskák számát is. — Az adatról egy fogyasztóra, 1 000 fogyasztóra vagy egységnyi forgalomra vetítve kell beszámolni.	Ingyenes egyszer használatos műanyag bevásárlótáskák, ingyenes egyszer használatos biológiailag lebomló bevásárlótáskák, árusított egyszer használatos műanyag bevásárlótáskák, árusított egyszer használatos biológiailag lebomló bevásárlótáskák	Anyagfelhasználás hatékonysága Hulladék	A kiskereskedő a pénztáraknál nem kínál egyszer használatos bevásárlótáskákat. (Lásd e dokumentum 3.7. pontját.)